

**CREDY BANKA AD
KRAGUJEVAC
IZVRŠNI ODBOR**

**NAPOMENE
UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
NA DAN 31.12.2008.g.**

Kragujevac, februar 2009. godine

1. OSNIVANJE BANKE I POSLOVNA POLITIKA

CREDY BANKA AD KRAGUJEVAC (u daljem tekstu: Banka) osnovana je kao deoničarsko društvo pod nazivom Jugobanka Jubanka DD Kragujevac, prema Odluci o osnivanju Banke od 27.06.1991. g. i Rešenju Narodne banke Jugoslavije od 03.07.1991. godine i upisana je u sudski registar kod Privrednog suda u Kragujevcu, pod br. Fi 1378-91 od 09.07.1991. g.

Po usaglašavanju sa Zakonom o bankama i drugim finansijskim organizacijama Banka je upisana u sudski registar kod Privrednog suda u Kragujevcu, dana 20.06.1995.g. Rešenjem Fi br. 1355/95.

Skupština Banke je, na sednici od 30.03.2000. g., donela Odluku o prihvatanju pripajanja Šumadija banke AD Kragujevac. Pripajanje je izvršeno pod 01.01.2000. g. sa stanjem imovine, kapitala i obaveza na dan 31.12.1999. g. Ugovor o spajanju preuzimanjem (pripajanju) između Banke i Šumadija banke AD Kragujevac, zaključen je 30.03.2000. g. Narodna banka Jugoslavije je Rešenjem br. IV/143 634/1 od 20.04.2000. g. dala saglasnost na izmene i dopune Ugovora o osnivanju Jugobanke Jubanke AD Kragujevac, a koje se odnose na navedeno pripajanje. Rešenjem Privrednog suda u Kragujevcu, Fi 376/2000, upisano je pripajanje Šumadija banke AD Kragujevac i formiranje Glavne filijale - Šumadija banka Kragujevac.

Promena naziva banke u Credy banka AD Kragujevac upisano je u sudski registar kod Privrednog suda u Kragujevcu dana 03.09.2001. g. Rešenjem Fi 1116/2001, a na osnovu Rešenja NBJ od 21.06.2001. g. br. 1339 i Odluke Skupštine Banke od 14.06.2001.godine.

Skupština Banke je, na sednici od 10.12.2004.g., donela Odluku o prihvatanju pripajanja Srpske regionalne banke AD Beograd Credy banci AD Kragujevac.

Pripajanje je izvršeno pod 01.11.2004.g. sa stanjem imovine, kapitala i obaveza na dan 31.10.2004.g.

Narodna banka Srbije je, Rešenjem G. br. 5011 od 24.12.2004.g., dala saglasnost na Odluku br. 25744 o utvrdjivanju Predloga Odluke o izmenama i dopunama Ugovora o osnivanju Banke koja se odnosi na pripajanje Credy banci AD Kragujevac Srpske regionalne banke AD Beograd.

Rešenjem Trgovinskog suda u Kragujevcu, Fi 1376/04 od 24.12.2004. g., upisano je pripajanje Srpske regionalne banke AD Beograd Credy banci AD Kragujevac.

Banka je registrovana za obavljanje depozitnih, kreditnih i drugih bankarskih poslova u zemlji i platnog prometa u inostranstvu, na osnovu Rešenja Narodne banke Jugoslavije G. br. 465 od 18.06.1999. g. Rešenjem Narodne banke Jugoslavije G. br. 4162 od 23.11.2001. g. Banka je dobila i ovlašćenje za obavljanje platnog prometa sa inostranstvom (tzv. "veliko ovlašćenje").

U skladu sa Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Credy banke AD Kragujevac, donetim u avgustu 2007. godine, organizacioni delovi Banke su: glavna filijala, filijale i poslovne jedinice, a u okviru Banke i njenih delova organizuju se: sektori, službe, ekspoziture, odeljenja, agencije, istureni šalteri i referati. Na dan 31.12.2008 g. Banku čine:

- Centrala u Kragujevcu, ulica Kralja Petra I broj 13,
- Glavne filijale (5): dve glavne filijale u Kragujevcu, Srpska regionalna banka u Beogradu i glavne filijale u Smederevu i Trsteniku,
- Filijale (12): Beograd, Arandjelovac, Topola, Rača, Gornji Milanovac, Svilajnac, Kraljevo, Mladenovac, Valjevo, Užice, Novi Sad i Niš,
- Ekspoziture (33): dve u Kragujevcu, dve u Vrnjačkoj Banji, Lapovo, Batočina, Knić, Niš, Pirot, Dimitrovgrad, Zaječar, Bor, Ljig, Rekovac, Bela Palanka, Kanjiža, Kruševac, Negotin, Kladovo, Zemun, Aleksandrovac, Lazarevac, Velika Plana, Smederevska Palanka, Sopot, Borča, Šabac, Beograd – Čukarica, Beograd – Batajnica, Bajina Bašta, Zlatibor, Vranje i Čačak,

- Poslovne jedinice (2): Niš i Kanjiža,
- Agencije (4) "Božidar Adžija" u Beogradu, Rudnik, Stragari i Gruža,
- Istureni šalteri (39): Kragujevac (4), Niš, Kladovo, Bor, Beograd (19), Smederevo (5), Trstenik (2), Svilajnac, Kraljevo (2), Mlladenovac, Ruma i Šabac.

Dana 30. januara 2006. godine Banka je postala član berze sa dozvolom za obavljanje delatnosti ovlašćene banke za trgovanje berzanskim materijalom.

Broj zaposlenih na dan 31. decembra 2008.godine je 707 (203 sa VSS, 96 sa VŠS, 381 sa SSS, 27 ostalo). Banka je na dan 31. decembra 2007. godine imala 788 zaposlenih: 201 sa VSS, 106 sa VŠS, 445 sa SSS i 36 ostalo.

Poreski identifikacioni broj Banke je 101458655.

2 OSNOVA ZA SASTAVLJANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

Finansijski izveštaji sa stanjem na dan 31.12.2008, odnosno za 2008. godinu, sastavljeni su u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji, Zakonom o Narodnoj banci Srbije, Zakonom o bankama, Zakonom o deviznom poslovanju, Zakonom o tržištu hartija od vrednosti i drugih finansijskih instrumenata, Zakonom o porezu na dobit preduzeća i podzakonskim aktima donetim na osnovu pomenutih zakona, kao i Odlukom o spoljnoj reviziji banaka, Odlukom o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke, Odlukom o adekvatnosti kapitala banke, Odlukom o upravljanju rizicima, Pravilnikom o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za banke i druge finansijske organizacije i Pravilnikom o obrascima i sadržini pozicija u obrascima finansijskih izveštaja za banke i druge finansijske organizacije.

Na osnovu Zakona o računovodstvu i reviziji (Sl.glasnik RS, br. 46/2006) pravna lica ipreduzetnici u Republici Srbiji su u obavezi da vođenje poslovnih knjiga , priznavanje i procenjivanje imovine i obaveza, prihoda i rashoda, sastavljanje, prikazivanje , dostavljanje i obelodanjivanje finansijskih izveštaja vrše u skladu sa zakonskom i profesionalnom regulativom, koja podrazumeva Okvir za pripremanje i prikazivanje finansijskih izveštaja, Medjunarodne računovodstvene standarde (MRS), odnosno Medjunarodne standarde finansijskog izveštavanja (MSFI), kao i tumačenja koja su sastavni deo standarda.

Shodno navedenom Banka je sastavila svoje finansijske izveštaje u skladu sa zahtevima MRS/MSFI.

Finansijski izveštaji Banke su iskazani u hiljadama dinara (RSD). Dinar je funkcionalna valuta Banke i zvanična valuta u kojoj se podnose finansijski izveštaji u Republici Srbiji.

Uporedna godina data u Napomenama, je 31.12.2007. godine.

U cilju usaglašavanja sa prezentacijom podataka za tekući period izvršene su određene reklasifikacije podataka prezentovanih u finansijskim izveštajima za 2007.godinu, u skladu sa važećim Pravilnikom o Kontnom okviru i sadržini računa u Kontnom okviru za banke i Pravilnikom o obrascima i sadržini pozicija u obrascima finansijskih izveštaja za banke.

3. PREGLED ZNAČAJNIJIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

3.1 Prihodi i rashodi po osnovu kamate

Prihodi i rashodi po osnovu kamate, uključujući zateznu kamatu i ostale prihode i ostale rashode vezane za kamatonosnu aktivnu i pasivnu, obračunati su po načelu uzročnosti prihoda i rashoda (obračunska osnova). Prihodi od kamate uključuju i prihode po osnovu finansijskih instrumenata zaštite od rizika, uglavnom po osnovu vezivanja anuiteta za kurs dinara u odnosu na EUR, a obračunavaju se na dan dospeća anuiteta za plaćanje, odnosno naplate.

Za plasmane kod kojih je izvršena ispravka vrednosti Banka vrši suspenziju kamate koja je obračunata, a nenaplaćena, do dana formiranja ispravke vrednosti.

Potraživanja i obaveze za suspendovanu kamatu iskazuju se u okviru vanbilansne evidencije.

3.2 Prihodi i rashodi po osnovu naknada i provizija

Prihodi i rashodi po osnovu naknada i provizija priznaju se u momentu nastanka jer se obračunati prihodi istovremeno i naplaćuju.

Naknade i provizije, uglavnom, nastaju po osnovu izvršenih usluga platnog prometa, administracije kredita, izdavanja garancija i akreditiva kao i drugih usluga. Naknade nastale kao rezultat procesa odobravanja kredita koje predstavljaju pokriće nastalih troškova banke po tom osnovu priznaju se u momentu naplate, dok se naknade po osnovu administriranja kredita razgraničavaju na period otplate kredita, bez obzira kada su naplaćene.

Prihodi od naknada po osnovu odobrenih garancija i akreditiva se razgraničavaju i priznaju kao prihod u srazmeri sa proteklom vremenom korišćenja garancija i akreditiva.

3.3 Prihodi/rashodi po osnovu hartija od vrednosti

Hartije od vrednosti kojima se trguje se prvobitno iskazuju po nabavnoj vrednosti. Svi realizovani ili nerealizovani dobiti po osnovu promene tržišne vrednosti ovih hartija od vrednosti se priznaju u korist prihoda odnosno na teret rashoda, ukoliko tržišna vrednost postoji. Dobici i gubici po osnovu hartija od vrednosti čije tržišne vrednosti nisu poznate priznaju se prilikom njihove prodaje. Za procenjene iznose rizika da plasmani u hartije od vrednosti neće biti naplaćeni Banka vrši ispravku vrednosti.

Hartije od vrednosti koje se drže do dospeća predstavljaju finansijske instrumente koje je rukovodstvo Banke opredelilo da ih drži do dospeća. Ove hartije od vrednosti iskazuju se po amortizovanoj vrednosti, koju čini prvobitna nabavna vrednost po kojoj su stečene, uvećana za kamatu za protekli period po efektivnoj kamatnoj stopi i umanjena za eventualne otplate glavnice i kamate.

Hartije od vrednosti raspoložive za prodaju iskazuju se po tržišnoj vrednosti, ukoliko se tržišna vrednost može pouzdano utvrditi. Promne tržišne vrednosti se evidentiraju u okviru kapitala (revalorizacione rezerve) sve do prodaje hartija od vrednosti, kada se prenose u prihode. Hartije od vrednosti čiju tržišnu vrednost nije moguće pouzdano utvrditi, iskazuju se po nabavnoj vrednosti, umanjenoj za ispravku vrednosti po osnovu obezvređenja. Učešća u kapitalu pridruženih pravnih lica u kojima Banka ostvaruje značajan uticaj (preko 20% do 50% učešća u kapitalu), čiju tržišnu vrednost nije moguće pouzdano utvrditi, iskazuju se po nabavnoj vrednosti.

Primljene dividende po osnovu ulaganja u akcije drugih pravnih lica prikazuju se kao prihodi od dividende u trenutku njihove naplate. Za procenjene iznose rizika da plasmani u hartije od vrednosti neće biti naplaćeni Banka vrši ispravku vrednosti.

3.4. Preračunavanje deviznih iznosa

Poslovne promene nastale u stranoj valuti su preračunate u dinare po srednjem kursu utvrđenom na Medjubankarskom tržištu deviza, koji je važio na dan poslovne promene.

Sredstva i obaveze iskazani u stranoj valuti na dan bilansa stanja, preračunati su u dinare po srednjem kursu utvrđenom na Medjubankarskom tržištu deviza koji je važio na taj dan.

Neto pozitivne ili negativne kursne razlike nastale prilikom poslovnih transakcija u stranoj valuti i prilikom preračuna pozicija bilansa stanja iskazanih u stranoj valuti knjižene su u korist ili na teret bilansa uspeha kao dobiti ili gubici po osnovu kursnih razlika.

Preuzete i potencijalne obaveze u stranoj valuti preračunate su u dinare po zvaničnom kursu na dan bilansa stanja.

3.5. Nekretnine, oprema i nematerijalna ulaganja

Oprema i nematerijalna ulaganja su na dan 31.decembra 2008.godine iskazana po nabavnoj vrednosti .

Početno merenje nekretnina vrši se po nabavnoj vrednosti ili po ceni koštanja. Za naknadno merenje nekretnina (zemljište i građevinski objekti) nakon početnog priznavanja Banka primenjuje model revalorizacije u skladu sa MRS 16 - Nekretnine, postrojenja i oprema, dok za opremu primenjuje model nabavne vrednosti.

Procenu revalorizovane vrednosti vrši ovlašćeni procenjivač. Procena se vrši na redovnoj osnovi, odnosno kada rukovodstvo Banke proceni da se knjigovodstvena vrednost nekretnina značajno razlikuje od tržišne vrednosti. Efekti revalorizacije nekretnina knjiže se u korist revalorizacionih rezervi. Smanjenje vrednosti nekretnina knjiži se na teret revalorizacionih rezervi, nastalih po osnovu revalorizacije te nekretnine. Ukoliko te rezerve nisu dovoljne, razlika se knjiži na teret rashoda perioda u kome je utvrđeno smanjenje vrednosti.

Prilikom otuđivanja nekretnina, revalorizacione rezerve koje potiču od otuđenih nekretnina prenose se u korist neraspoređenog dobitka ranijih godina.

Nekretnine i druga sredstva, uključujući i sredstva stečena naplatom potraživanja u naturi, koje izdaje u zakup, Banka klasifikuje kao investicione nekretnine. Za investicione nekretnine Banka primenjuje model nabavne vrednosti.

Amortizacija se ravnomerno obračunava na nabavnu vrednost nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalnih ulaganja, primenom sledećih propisanih godišnjih stopa, s ciljem da se sredstva u potpunosti otpišu u toku njihovog korisnog veka trajanja:

Gradjevinski objekti	1,1% - 4,0%
Kompjuterska oprema	20,0% - 50,0%
Nameštaj i druga oprema	7,0% - 50,0%
Nematerijalna ulaganja	20,0%
Motorna vozila	14,3% - 33,3%
Investicione nekretnine	1,3%
Ostalo	7,0% -16,5%

Nematerijalna ulaganja obuhvataju nabavljeni softver i kapitalizovane troškove njegove legalizacije.

Obračun amortizacije nekretnina, opreme i nematerijalnih ulaganja počinje kada se ova sredstva stave u upotrebu od narednog meseca.

Nekretnine, postrojenja i oprema, uključujući i sredstva stečena naplatom potraživanja u naturi, za koje je Upravni odbor doneo odluku o prodaji, klasifikuju se u sredstva koja se drže radi prodaje. Ova sredstva se vode po knjigovodstvenoj vrednosti ili po tržišnoj vrednosti umanjenoj za troškove prodaje, koja je od tih vrednosti niža.

3.6. Krediti

Kreditni se iskazuju u bilansu stanja po amortizovanoj vrednosti, koja obuhvata prvobitni iznos odobrenog plasmana, uvećanog za obračunatu kamatu i umanjenog za otplaćenu glavnice i kamatu, kao i za ispravku vrednosti koja je zasnovana na proceni konkretno identifikovanih rizika za pojedine plasmane i rizika za koje iskustvo pokazuje da su sadržani u kreditnom portfoliju.

U proceni navedenih rizika rukovodstvo primenjuje Interni model za procenu kreditnog rizika sa metodologijom za obračun ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama. U proceni kreditnog rizika ceni se:

- finansijski položaj dužnika sa aspekta profitne stabilnosti, ročne usklađenosti određenih elemenata aktive i pasive, adekvatnosti tokova gotovine kao razlike između neto gotovinskog toka iz poslovnih aktivnosti dužnika i kratkoročnih finansijskih obaveza dužnika i zaduženosti koja se iskazuje odnosom ukupnih obaveza i ukupne pasive klijenta,
- urednost klijenta u izmirivanju obaveza prema Banci odnosno docnije u izmirivanju ugovorenih obaveza i to potraživanja koja su materijalno značajna 10.000,00 za pravna lica i 1.000,00 dinara za preduzetnike, poljoprivrednike i fizička lica i
- kvaliteta sredstava obezbeđenja potraživanja Banke prvoklasnog, adekvatnog ili drugačije vrednovanog u smislu njegovog kvaliteta.

U skladu sa internim kriterijumima za procenu kreditnog rizika, Banka vrši rangiranje klijenata, potraživanja od klijenata, pravnih lica u dobru aktivu, rizičnu aktivu i lošu aktivu.

Potraživanja od preduzetnika i registrovanih poljoprivrednih gazdinstava rangiraju se prema urednosti izmirivanja materijalno značajnih obaveza prema Banci u toku poslednjih 12 meseci na osnovu likvidnosti i urednosti u izmirivanju poreskih obaveza.

Obračun ispravke vrednosti kod potraživanja od fizičkih lica vrši se na pojedinačnoj osnovi za potraživanja od dužnika kod kojih Banka ima potraživanja veća od 1.500.000,00 dinara (u slučaju učestale docnije i pogoršanja kreditne sposobnosti) i na grupnoj osnovi za sva ostala potraživanja od fizičkih lica koja se razvrstavaju na grupe po vrsti proizvoda: krediti, kreditne kartice, tekući računi i tužena potraživanja.

Metodologijom za obračun ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama bliže se utvrđuje postupak i kriterijumi za obračun ispravke vrednosti.

U 2008.godini za procenu kreditnog rizika primenjuje se interni model za procenu kreditnog rizika sa metodologijom za obračun ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama po kojoj su predmet procene kreditnog rizika potraživanja Banke koja se, u skladu sa odredbama Odluke Narodne banke Srbije kojom se uređuje klasifikacija bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke, klasifikuju.

U 2007.godini na snazi je bila primena metodologije koja se zasnivala na individualnoj proceni rizičnih potraživanja za pravna lica po kojima postoje kašnjenja u otplati preko 90 dana. Za potraživanja od stanovništva sa docnjom preko 90 dana, ispravka vrednosti je utvrđivana na grupnoj osnovi, osim za utužena potraživanja koja su ispravljena u celosti.

Kreditni u dinarima, za koje je ugovorena zaštita od rizika vezivanjem za kurs dinara u odnosu na EUR, revalorizuju se u skladu sa konkretnim ugovorom za svaki kredit. Efekat uskladjivanja sa kursom na dan bilansa evidentira se preko bilansa uspeha.

Kreditni u dinarima za koje je ugovorena zaštita od rizika vezivanjem za indeks rasta cena na malo SCG iz prethodnog meseca revalorizovani su u skladu sa konkretnim ugovorom i efekat uskladjivanja evidentira se preko bilansa uspeha.

Posebna rezerva za potencijalne gubitke procenjuje se u skladu sa propisima Narodne banke Srbije. Kreditni, plasmani i druga izloženost Banke klasifikuju se u kategorije A, B, V, G i D u skladu sa procenom naplativosti kredita i drugih plasmana, u zavisnosti od broja dana koliko je prekoračen rok dospeća glavnice i kasmate, finansijskog položaja komitenta i kvaliteta pribavljenih sredstava obezbeđenja. Procenjeni iznos posebne rezerve za potencijalne gubitke obračunat je primenom procenata u rasponu od 1% do 2%, na plasmane klasifikovane u kategoriju A, od 5% do 10% na plasmane

klasifikovane u kategoriju B, od 20% do 35% na plasmane klasifikovane u kategoriju V, od 40% do 75% na plasmane klasifikovane u kategoriju G i 100% na plasmane kategorije D.

Razlika iznosa posebne rezerve za potencijalne gubitke obračunate u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki i iznosa ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama koja je obračunata u skladu sa internim modelom za procenu kreditnog rizika predstavlja odbitnu stavku pri obračunu kapitala.

Posebna rezerva za procenjene gubitke izdvaja se iz nerasporedjene dobiti.

3.7. Hartije od vrednosti kojima se trguje

Hartije od vrednosti kojima se trguje inicijalno se iskazuju po nabavnoj vrednosti, koja predstavlja pošteni (fer) tržišnu vrednosti. Hartije od vrednosti čiju tržišnu vrednost je moguće pouzdano utvrditi se na dan bilansiranja iskazuju se po tržišnoj vrednosti. Povećanje ili smanjenje tržišne vrednosti se iskazuje u bilansu uspeha. Ostale hartije od vrednosti se iskazuju po nabavnoj vrednosti do njihove prodaje, kada se konačno utvrđuju dobiti ili gubici.

3.8 Hartije od vrednosti koje se drže do dospeća

Hartije od vrednosti koje se drže do dospeća sastoje se od:
dugoročnih hartija od vrednosti Republike Srbije koje se drže do dospeća u dinarima, i
menica preduzeća koje se drže do dospeća u dinarima.

Dugoročne hartije od vrednosti koje se drže do dospeća inicijalno su evidentirane po nabavnoj vrednosti, a na dan bilansa stanja se iskazuju po amortizovanoj vrednosti, odnosno sadašnjoj vrednosti budućih gotovinskih tokova, uz primenu ugovorene efektivne kamatne stope.

Kratkoročne hartije od vrednosti koje se drže do dospeća, iskazuju se po nominalnoj vrednosti i po osnovu njih se ne vrši diskontovanje budućih novčanih tokova.

3.9 Hartije od vrednosti raspoložive za prodaju

Hartije od vrednosti raspoložive za prodaju se sastoje od akcija drugih banaka i preduzeća. Hartije od vrednosti raspoložive za prodaju, čiju tržišnu vrednost nije moguće pouzdano utvrditi, iskazane su po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ispravku vrednosti po osnovu obezvređenja. Procenu obezvređenja vrši rukovodstvo Banke. Hartije od vrednosti za koje postoji aktivno tržište iskazane su po tržišnoj vrednosti. Promene tržišne vrednosti se iskazuju u okviru kapitala (revalorizacione rezerve) sve do otuđenja tih hartija od vrednosti, kada se njihove revalorizacione rezerve prenose u prihode.

3.10 Gotovina i gotovinski ekvivalenti

U bilansu tokova gotovine pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima se podrazumevaju gotovina, sredstva na računima kod drugih banaka i ostala novčana sredstva.

3.11 Sredstva po poslovima u ime i za račun trećih lica

Sredstva po poslovima u ime i za račun trećih lica, kojima Banka upravlja uz naknadu nisu uključena u bilans stanja Banke.

3.12 Porezi i doprinosi Tekući porez na dobitak

Porez na dobitak predstavlja iznos obračunat primenom propisane poreske stope od 10% na iznos dobitka pre oporezivanja.

Konačni iznos obaveze po osnovu poreza na dobitak utvrđuje se primenom propisane poreske stope na poresku osnovicu utvrđenu poreskim bilansom. Poreski efekti koji se odnose na privremene razlike između poreske osnovice pojedinih sredstava i obaveza i iznosa tih sredstava i obaveza iskazanih u bilansu stanja iskazani su kao odložena poreska sredstva ili odložene poreske obaveze.

Zakon o porezu na dobitak Republike Srbije ne predviđa da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda iskazani u poreskom bilansu i neiskorišćeni poreski krediti mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od deset godina.

Odložena poreska sredstva nastala po ovom osnovu iskazuju se u bilansu stanja u iznosu koji rukovodstvo proceni da se može realizovati u narednom periodu, na osnovu očekivanog dobitka koji će biti ostvaren iz poslovanja.

3.13. Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata uključuju porez na imovinu, poreze i doprinose na zarade na teret poslodavca, kao i druge poreze i doprinose u skladu sa republičkim, poreskim i opštim propisima. Ovi porezi i doprinosi su prikazani u okviru ostalih operativnih rashoda.

3.14. Rezervisanja za beneficije zaposlenih

Za obaveze koje banka isplaćuje na osnovu kolektivnog ugovora, banka vrši ukalkulisavanje na teret troškova, a u korist rezervisanja za beneficije zaposlenih. Iznos obaveze se obračunava po metodu projektovane kreditne jedinice, odnosno predstavlja neto sadašnju vrednost projektovanih budućih isplata po osnovu stečenih prava, odnosno ostvarenog radnog staža do datuma bilansa stanja. Kao diskontnu stopu Banka primenjuje referentnu stopu Narodne banke Srbije.

3.15. Poštena (fer) vrednost

U Republici Srbiji ne postoji dovoljno tržišno iskustvo, stabilnost i likvidnost kod kupovine i prodaje kredita i ostalih finansijskih sredstava i obaveza i zvanične tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, poštenu (fer) vrednost nije moguće pouzdano utvrditi u uslovima nepostojanja aktivnog tržišta, kako to zahtevaju MSFI. Radi utvrđivanja poštene (fer) vrednosti budućih novčanih tokova su svedeni na sadašnju vrednost primenom diskontne stope jednake ugovorenoj efektivnoj kamatnoj stopi, koja sadašnju vrednost svodi na nominalnu vrednost. Za iznos procenjenih rizika da knjigovodstvena vrednost neće biti realizovana vrši se ispravka vrednosti.

3.16. Informacije po segmentima

Banka najveći deo svog poslovanja obavlja na teritoriji Republike Srbije. Koncentracija finansijskih sredstava po delatnostima je prikazana u Napomenama. Prihodi koje ostvaruje brokersko-dilersko društvo Banke iskazani su u okviru prihoda od naknada i provizija.

3.17. Politike upravljanja rizicima

Upravljanje rizicima obuhvata efikasan nadzor, kontrolu i aktivno upravljanje kreditnim i nekreditnim rizicima, koji obuhvataju rizik likvidnosti, kamatni rizik, devizni rizik i ostale rizike.

Upravni odbor Banke odgovoran je za uspostavljanje jedinstvenog sistema upravljanja rizicima i za nadzor nad tim sistemom i dužan je da obezbedi da Izvršni odbor Banke bliže identifikuje rizike kojima je Banka izložena kao i da kontrolu tih rizika vrši u skladu sa odobrenim politikama i procedurama.

Izvršni odbor Banke identifikuje i meri rizike kojima je Banka izložena u svom poslovanju i primenjuje principe upravljanja rizicima koje odobri Upravni odbor Banke.

Odbor za praćenje poslovanja Banke analizira i usvaja predloge politika i procedura Banke u vezi sa upravljanjem rizicima i sistemom unutrašnjih kontrola koje se Upravnom odboru Banke podnose na razmatranje i usvajanje.

Odbor za praćenje i upravljanje rizicima - razmatra izveštaje o rizicima Banke i dostavlja ih Odboru za upravljanje aktivom i pasivom Banke.

Investicioni odbor - prati i analizira usklađenost poslovanja Banke po pozicijama iz knjige trgovanja sa propisanim limitima utvrđenim Odlukom Banke i Odlukom NBS.

Banka ima usvojene procedure kojima se obezbeđuje kontrola i dosledna primena svih unutrašnjih procedura Banke u vezi sa upravljanjem rizicima, kao i procedure za redovno izveštavanje organa Banke i Narodne banke Srbije o upravljanju rizicima. Upravni odbor Banke je na sednici održanoj 30. juna 2008. godine doneo sledeće politike i procedure:

- Procedura za identifikovanje, merenje odnosno procena, ublažavanje i praćenje kreditnog rizika za pravna lica i preduzetnike;
- Procedura o identifikaciji, merenju i proceni kreditnog rizika po potraživanjima od stanovništva;
- Procedura upravljanja kreditnim rizikom. Postupci upravljanja kreditnim rizikom su definisani i u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala, Odlukom NBS o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke, Odlukom o upravljanju rizicima i internim procedurama i uputstvima banke;
- Procedura upravljanja kreditnim rizikom po potraživanjima od stanovništva;
- Procedura za identifikovanje, merenje odnosno procena, ublažavanje i praćenje rizika izloženosti banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica i prema licu povezanim sa bankom;
- Politika i procedura upravljanja rizikom izloženosti banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica i prema licu povezanim sa bankom. Upravljanje rizikom izloženosti banke prema jednom ili grupi povezanih lica sprovodi se u Službi za upravljanje rizicima i odgovorno lice i lice koje upravlja ovim rizikom banke je referent, s tim što je jasno definisana i odgovornost njegovog rukovodioca;
- Procedura za identifikovanje, merenje odnosno procenu, ublažavanje i praćenje kamatnog rizika;
- Procedura upravljanje kamatnim rizikom;
- Procedura za identifikovanje, merenje, ublažavanje i praćenje rizika likvidnosti koja je urađena u skladu sa odredbama Zakona o bankama, Zakona o deviznom poslovanju sa podzakonskim aktima, Zakonom o platnom prometu sa podzakonskim aktima, i sa nizom odluka o upravljanju rizicima, o adekvatnosti kapitala banke, o obaveznoj rezervi banaka kod NBS i drugim relevantnim odlukama.
- Procedura za upravljanje rizikom likvidnosti;
- Procedura za identifikovanje, merenje, ublažavanje i praćenje deviznog rizika;
- Procedura za upravljanje deviznim rizikom;
- Politika i procedura za identifikovanje, merenje, procenu i praćenje rizika zemalja porekla lica prema kojima je banka izložena;
- Izloženost i limiti zemlje porekla korespodenti;
- Procedura za identifikovanje, merenje odnosno procenu, ublažavanje i praćenje ostalih tržišnih rizika banke;
- Procedura za upravljanje ostalim tržišnim rizicima banke;
- Procedura za identifikovanje, merenje odnosno procenu, ublažavanje i praćenje rizika ulaganja banke u druga pravna lica i u osnovna sredstva;
- Procedura za upravljanje rizikom ulaganja u druga pravna lica i u osnovna sredstva;
- Procedura o identifikovanju, merenju, proceni i upravljanju operativnim rizikom;
- Procedura za redovno izveštavanje organa banke i regulatornog tela o upravljanju rizicima;
- Procedura za identifikovanje i upravljanje lošom aktivom;
- Procedura za identifikovanje i upravljanje lošom aktivom po potraživanjima od stanovništva;
- Procedura o postupanju u okolnostima koje mogu dovesti do kritično niskog nivoa likvidnosti
- Procedura za uspostavljanje procesa interne procene adekvatnosti kapitala.

Kreditni rizik se odnosi na rizik da komitent neće biti u stanju da delimično ili u potpunosti ispuni svoje obaveze prema Banci.

Od kreditnog rizika Banka se obezbeđuje pre svega:

- obračunavanjem i izdvajanjem rezerve za procenjene gubitke i gubitke koji mogu nastati po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke a u skladu sa propisima NBS i aktima Banke,
- praćenjem promena u pokazateljima poslovanja Banke i usklađivanjem sa pokazateljima propisanim od strane NBS,
- praćenjem izloženosti Banke kreditnom riziku koji proističe iz uticaja promene kursa dinara na finansijsko stanje dužnika u skladu sa metodologijom Banke,
- praćenjem učešća loše aktive (G,D) u ukupno klasifikovanoj aktivni tako da ista ima tendenciju svodenja na nivo proseka u bankarskom sektoru,
- dnevnim monitoringom klijenata sa stanovišta docnje u naplati – uočavanje prvih znakova da klijent ima nekih problema u poslovanju,
- striktnom primenom roka aktiviranja uzetih instrumenata obezbeđenja propisanih u poslovnoj politici,
- naplatom plasmana tako da procenat naplativosti dospelih obaveza ne bude manji od 90%,
- disperzijom plasmana po granama delatnosti i klijentima vodeći računa o izloženosti Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica ispod nivoa propisanog odlukama NBS.

Principi upravljanja kreditnim rizikom su sledeći:

- a) jasno definisane nadležnosti i odgovornosti, postupci odlučivanja u Banci u domenu kreditnih i drugih vrsta angažovanja kod pravnih lica i preduzetnika a saglasno Kreditnoj politici Banke, postavljeni ciljevi u Poslovnom planu i praćenje izvršenja,
- b) primena definisanih kriterijuma za odobravanje kredita sa propisanom ocenom, kreditne sposobnosti klijenta, praćenje ispunjenosti uslova za odobravanje kredita i drugih vidova angažovanja u skladu sa Poslovnom politikom Banke- kreditna politika Banke za pravna lica,
- c) adekvatno vođenje kreditnih dosijea u skladu sa Odlukom NBS i Procedurom Sadržaj kreditnog dosijea,
- d) definisani kriterijumi za merenje rizičnosti plasmana u skladu sa Proceduram za identifikovanje- procena, ublažavanje i praćenje kreditnog rizika i Metodologijom za definisanje kriterijuma za izračunavanje posebne rezerve za procenjene gubitke
- e) razvijen sistem komunikacija i instrukcija između kreditnih službi kod kojih je prisutan kreditni rizik u direktnom kontaktu sa klijentom i Službe portfolija i mkreditnog rizika koja upravlja tim rizikom ,kao i periodične kontrole i procene od strane internog revizora o efikasnosti upravljanja rizicima.
- f) edukacija zaposlenih u Službi za upravljanje rizikom i Službi portfolija i kreditnog rizika, kroz praćenje stručne literature učešća na seminarima iz oblasti upravljanja kreditnim rizikom, tehnološkog inoviranja procesa rada I stalno edukovanje zaposlenih u Filijalama radi efikasnije primene procedura I uputstava

Proces upravljanja kreditnim rizikom odvija se u Služba portfolija i kreditnog rizika u okviru Sektora za upravljanje rizikom. U cilju lakše identifikacije i ocene kreditnog rizika prilikom odobravanja kredita i drugih vidova angažovanja, propisana je jednoobraznost u radu svih organizacionih delova u delu prikupljanja dokumentacije i dostavljanja standardizovane Informacije za odobrenje plasmana a što je definisano Procedurom Sadržaj Kreditnog dosijea, Procedurom upoznaj svog klijenta i Uputstvom o jedinstvenoj obradi informacija po zahtevima pravnih lica, preduzetnika, jedinica lokalne samouprave za Nadležni organ Banke. Prikupljanje neophodne dokumentacije, pisanje standardizovane Informacije za odobravanje plasmana i dostavljanje iste Službi portfolija i kreditnog rizika je u nadležnosti kreditnih referenata koji su zajedno sa rukovodiocem organizacionog dela odgovorni za tačnost unetih podataka i kompletnost dokumentacije koja čini Kreditni dosije dužnika.

Referent u Službi za portfolio i kreditni rizik pristupa identifikaciji kreditnog rizika ,odnosno oceni mogućnosti da dužnik ne izvrši obavezu koju preuzima u roku dospeća, a na bazi sledećih parametara :

1 finansijske sposobnosti dužnika i eventualnih garanta

Finansijska sposobnost dužnika se ocenjuje u zavisnosti od samog oblika organizovanja subjekta:

- a) kod preduzetnika kreditni rizik se sagledava po dužini perioda poslovanja, delatnosti kojom se bavi, namenom, rokom traženog angažovanja, moralnog i poslovnog karaktera lica koji je osnivač subjekta finansiranja, o čemu ocenu daje predlagač angažovanja na bazi utiska i informacija sa terena, urednosti u izmirivanju obaveza prema banci, drugim bankama na bazi podataka iz Kreditnog biroa i urednosti u plaćanju poreskih obaveza, finansijskih izveštaja
- b) kod jedinica teritorijalne autonomije, jedinica lokalne samouprave i organizacije obaveznog socijalnog osiguranja kreditni rizik se sagledava na osnovu suficita odnosno deficita u bilansu prihoda i rashoda jedinica teritorijalne autonomije, jedinica lokalne samouprave i organizacija obaveznog socijalnog osiguranja,
- c) kod preduzeća (mala, srednja i velika), kreditni rizik se sagledava po dužine perioda poslovanja, delatnosti kojom se bavi moralnog i poslovnog karaktera lica koji je osnivač subjekta finansiranja i kvaliteta menadžmenta, o čemu ocenu daje predlagač angažovanja na bazi utiska i informacija sa terena, finansijskih pokazatelja za poslednja dva obračunska perioda, Izveštaja revizora za srednja i velika preduzeća u cilju potvrđivanja objektivnosti i tačnosti urađenih finansijskih izveštaja

Ukoliko se radi o angažovanju na duži rok ili o klijentu koji je osnovan u poslednje dve godine, bez obzira na oblik organizovanja, neophodna je projekcija finansijskog toka i oceana realnosti projektovanih veličina a na bazi Metodologije banke. Za dinarska angažovanja sa valutnom klauzulom i devizna angažovanja, potrebno je uraditi procenu uticaja od promene kursa dinara na finansijski položaj dužnika i oceniti sposobnost izmirivanja obaveza prema banci a po Metodologiji banke.

2. urednosti u izvršavanju obaveza

Urednost u izmirivanju obaveza prema banci, predstavlja podatak o najduže zabeleženoj docnji u naplati potraživanja u poslednjih 12 meseci za iznos potraživanja koji je materijalno značajan. Materijalno značajan iznos predstavlja iznos koji prelazi 10.000 dinara na nivou dužnika za pravna lica, odnosno 1.000 dinara za preduzetnike i poljoprivrednike, kao i potraživanje na nivou dužnika ako je veće od 1 % ukupnih potraživanja banke od tog dužnika.

Na bazi dobijenih podataka iz analize finansijske sposobnosti dužnika i njegove urednosti u izmirivanju obaveza, referent u Službi za portfolio i kreditni rizik rangira dužnike u grupe rizičnosti:

A) Niske rizičnosti (dobra aktiva) sa sledećim kreditnim karakteristikama klijent održava značajnu i / ili dugotrajnu vezu s Bankom kroz poslovni odnos ili klijent posluje najmanje 5.godina i ima kvalitetan menadžment, račun nije bio u blokadi u poslednjih godinu dana, ima odgovarajuće iskustvo u delatnosti kojom se bavi, klijent ima jasan i stabilan izvor vraćanja duga, pozitivno posluje u zadnje dve godine, ima adekvatne tokove gotovine sa aspekta izmirivanja obaveza, ima ročnu usklađenost određenih elemenata aktive i pasive, nema zaduženost iznad kapitala, nudi prvoklasna ili adekvatna sredstva obezbedjenja

Dužnici koji imaju najveći broj ovih karakteristika klasifikuju se u kategoriju A ili B, i procenjuje se da su sa niskim kreditnim rizikom.

B) Srednje rizičnosti (rizična aktiva) sa sledećim kreditnim karakteristikama račun je periodično u blokadi duže od 10 dana u poslednjih godinu dana, izvor vraćanja angažovanja je nejasan ili nestabilan, klijent investira simboličan iznos vlastitog kapitala u projekat, klijent ima neadekvatne tokove gotovine sa aspekta izmirivanja obaveza, i kod koga ne postoji ročna usklađenost određenih elemenata aktive i pasive, klijent nije poslovao s pozitivnim finansijskim rezultatom u jednoj od zadnje dve godine, pokazatelj zaduženost iznad kapitala, često menja menadžment

Dužnici koji imaju najveći broj pobrojanih karakteristika klasifikuju se u kategoriju V izuzetno, ukoliko je angažovanje obezbedjeno adekvatnim sredstvom obezbedjenja to potraživanje se može klasifikovati u B kategoriju.

C) Visoke rizičnosti (loša aktiva) sa sledećim kreditnim karakteristikama nema vidljivog izvora vraćanja duga, klijent ima gubitak iznad visine kapitala, klijent ima dospele a neizmirene obaveze starije od 30 dana, a pri tom posluje sa gubitkom, račun je u blokadi duže od 90 dana neprekidno, osnovan je u poslednje dve godine a nema projekciju tokova gotovine, Banka od klijenta ima potraživanja sa sumnjivim ili spornim osnovom.

Dužnici sa ovim karakteristikama klasifikuju se u kategoriju G i D. Odluku o novom angažovanju kod ovih dužnika može doneti Izvršni odbor za angažovanje do 3 meseca ako se uklapa u limite odlučivanja definisane od strane Upravnog odbora, a Upravni odbor ako se radi o dužem roku. Izuzetno, ukoliko klijent ovako klasifikovan ponudi prvoklasna sredstva obezbedjenja, odluku o angažovanju može doneti Kreditni odbor banke.

Kreditni referent u postupku odobravanja, mora da obezbedi instrumente obezbedjenja u skladu sa Poslovnim politikom Banke, i da ih u standardizovanoj Informaciji koju prosledjuje Službi za portfolio i kreditni rizik specificira, a ocenu ponudjenih instrumenata obezbedjenja, vrši referent u Službi za portfolio i kreditni rizik

Ako su ponudjeni instrumenti obezbedjenja menice i ovlašćenja iz Zakona o platnom prometu ocena tih instrumenata se vrši na osnovu strukture ostvarenog prometa i redovnih priliva na računima klijenta

Za klijente sa nepoželjnim karakteristikama pored uobičajenih instrumenata obezbedjenja (menica i ovlašćenja iz Zakona o platnom prometu), poželjno je pribavljanje i adekvatnih sredstava obezbedjenja, čime bi se ublažio rizik naplate. Ukoliko klijent ne raspolaže adekvatnim sredstvom obezbedjenja treba obezbediti jemstvo bonitetnog pravnog lica.

Po identifikaciji kreditnog rizika, Služba za portfolio i kreditni rizik pristupa merenju i proceni kreditnog rizika u skladu sa Metodologijom za definisanje kriterijuma za izračunavanje posebne rezerve za procenjene gubitke i vrši klasifikacija potraživanja.

Na bazi izvršene ocene kreditnog rizika daje se Mišljenje odnosno Predlog angažovanja Banke po podnetom zahtevu. Ukoliko Odluku o angažovanju donosi Kreditni odbor, referent u Službi portfolija i kreditnog rizika pored mišljenja daje i predlog angažovanja sa Odlukom, a ukoliko je nadležnost za donošenje odluke u domenu Izvršnog ili Upravnog odbora, Referent u Službi portfolija i kreditnog rizika daje mišljenje o angažovanju sa aspekta kreditnog rizika i Nacrt odluke u skladu sa Kreditnom politikom.

Kreditni referent je dužan da kontinuirano prati poslovanje klijenta, izmirenje obaveza prema Banci i ažurnost kreditne dokumentacije vodeći računa o njenoj kompletnosti, ispravnosti i eventualnoj promenljivosti naročito u delu uzetih instrumenata obezbedjenja (adekvatna sredstva obezbedjenja).

Ako dodje do poremećaja u bilo kojem od navedenih aspekata, kreditni referent je dužan da preduzme odgovarajuće mere kako bi se što je moguće bolje zaštitili interesi banke.

Praćenje kreditnog rizika vrši na osnovu izveštavanja o statusu i visini potraživanja iz kreditnog portfolija, koje se vrši dnevno, mesečno i tromesečno u Odeljenju izveštavanja-Sektor plasmana i upravljanja rizicima, a u cilju blagovremenog preduzimanja mera saglasno kreditnoj politici kao i stavljanja pod dodatni nadzor svih materijalno značajnih potraživanja od dužnika sa statusom neizmirenja obaveza (default).

Posebno procedurom propisuje se način upravljanja kreditnim rizikom koji nastaje i pojavljuje se kod potraživanja Banke po osnovu datih kredita i plasmana građanima.

Ovu proceduru primenjuju zaposleni u organizacionim delovima koji obavljaju poslove sa stanovništvom i određen broj zaposlenih u službi koordinacije i izveštavanja u sektoru stanovništva, čiji je zadatak da se bave prikupljanjem i praćenjem podataka o kreditnom riziku.

Procedurom se propisuje način indentifikovanja i merenja-procena kreditnog rizika, kao i praćenje nastalog rizika, odnosno postupanje u cilju ublažavanja, radi otklanjanja uzroka koji su ga proizveli, a koji može nastati kod potraživanja Banke po osnovu datih kredita i plasmana građanima.

Procedura se primenjuje u svim organizacionim delovima Banke u kojima se obavljaju poslovi odobravanja kredita građanima, odobravanja kreditnih kartica i poslovi tekućih računa i u Sektoru stanovništva - Službi koordinacije i izveštavanja.

Kreditni rizik banke se utvrđuje na osnovu:

- kreditne sposobnosti dužnika
- urednosti dužnika u izvršavanju obaveza prema banci i
- kvaliteta instrumenata obezbedjenja potraživanja banke

Kreditna sposobnost je osnovni uslov za postojanje kreditnog zaduženja fizičkog lica kod Banke.

Ukupne mesečne kreditne obaveze fizičkog lica čini zbir obaveza po kreditima, kreditnim karticama (mesečna obaveza od ukupno odobrenog kredita po kartici), 5% ukupno odobrenih prekoračenja po tekućem računu, po aktiviranim jemstvima po kreditima i po osnovu obaveza iz ugovora o finansijskom lizingu, kao i 50% iznosa datih jemstava po kreditima.

Fizičko lice-dužnik je kreditno sposobno da se može zadužiti kod Banke po osnovu kredita, kreditnih kartica i pozajmica na osnovu dozvoljenog prekoračenja po tekućem računu:

-ako se na bazi podataka o zaradi ili penziji tog lica u poslednja tri meseca, koje je izdao i overio poslodavac kod koga je fizičko lice zaposleno, utvrdi da ukupne mesečne kreditne obaveze neće biti veće od 30% njegovih redovnih neto mesečnih prihoda, izuzimajući obaveze po stambenim kreditima, odnosno

-da ukupne mesečne kreditne obaveze neće biti veće od 50% njegovih neto mesečnih prihoda, uključujući i obaveze po stambenim kreditima.

Kreditni rizik u odnosu na kreditnu sposobnost se utvrđuje na osnovu dokumentacionog kreditnog dosijea klijenta, pri obradi podataka u zahtevu koji se dostavlja komisiji Banke za odobravanje kredita.

Postupak utvrđivanja kreditne sposobnosti dužnika i sadržaj dosijea opisan je u uputstvima za odobravanje kredita građanima, uputstvu za rad po kreditnoj Dina kartici i uputstvu za rad po tekućim računima.

Kreditni dosije dužnika-fizičkog lica treba da sadrži potpune i tačne podatke za procenu mogućnosti naplate potraživanja i obavezno sadrži

Dokumentaciju o statusu dužnika- fizičkog lica

-za fizičko lice-fotokopiju lične karte, odnosno pasoša

-za preduzetnika kome se odobrava kredit kao fizičkom licu - izvod iz Registra privrednih subjekata ili rešenje o osnivanju radnje i fotokopiju lične karte, odnosno pasoša

-za poljoprivrednika izvod iz registra poljoprivrednih gazdinstava i fotokopiju lične karte, odnosno pasoša

U smislu Odluke o klasifikaciji, preduzetnici su fizička lica koja se registruju u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija privrednih subjekata-rešenje od Agencije za privredne registre Republike Srbije, a poljoprivrednici su nosioci poljoprivrednih gazdinstava koji se registruju u skladu sa uredbom kojom se uređuje registar poljoprivrednih gazdinstava - potvrda o upisu aktivnog statusa u registru poljoprivrednih gazdinstava od Ministarstva finansija Republike Srbije - Uprava za trezor.

Ocenu finansijskog stanja i kreditne sposobnosti dužnika u koje spadaju

-dokaz o zaposlenju i zaradi ili penziji u poslednja tri meseca koji je izdao i overio poslodavac sa izjavom tog dužnika da se ti podaci mogu koristiti za proveru plaćenih poreza i doprinosa, a ako je dužnik poreski obveznik po osnovu zakona kojim se uređuje porez na dohodak građana, dosije sadrži i podatke koje je dužnik dostavio Poreskoj upravi na propisanom obrascu (obrazac PPDG-5), koji sadrži informacije o ostvarenom godišnjem prihodu koji je zaposleni ostvario i propisanim porezima i doprinosima koji se plaćaju iz tog prihoda.

-za preduzetnike je to potvrda od nadležnog poreskog organa o visini prijavljene neto zarade, rešenje o poreskom zaduženju i plaćenim porezima u poslednjih 12 meseci, kao i podatke o ostvarenom prometu na poslovnom računu u poslednjih 12 meseci

-za poljoprivrednika iz registrovanog poljoprivrednog gazdinstva potvrda nadležnog poreskog organa o izmirenju porezu na prihode od poljoprivrede u poslednjih 12 meseci i promet po namenskom tekućem računu u poslednjih 12 meseci

-odštampan upit po JMBG dužnika radi sagledavanja vrste i broja otvorenih depozitnih računa u Banci i vrste i broja kreditnih računa - obaveza prema Banci, a za preduzetnike i podatke o depozitima i kreditima kod Banke (po šifri komitenta)

Dokumentaciju o izmirivanju obaveza dužnika prema banci u toku poslednjih dvanaest meseci, osim za nove dužnike Banke

Ova dokumentacija podrazumeva odštampan upit na promene po kreditnim partijama za kredite u otplati, kreditne kartice i promene po tekućem računu (kretanje negativnog stanja, da li je dozvoljeno ili ne), kao i podaci o blokiranim kreditnim karticama. Podaci o izmirivanju obaveza dužnika po svim vrstama potraživanja su na raspolaganju svakodnevno, kako za tekuću, tako i za prethodnu godinu, aktiviranjem upita po partiji:

- za tekuću godinu vrsta upita „7“sa zadatim datumom od kad se žele posmatrati promene, odnosno
- za prethodnu godinu vrsta upita „B“(kod kredita i kreditnih kartica) a kod tekućih računa vrsta upita“C“, sa zadatim datumom od kad se žele posmatrati promene.

Osnovni izveštaj Kreditnog biroa (s kojim NBS ima zaključen sporazum o saradnji) o svim obavezama i urednosti izvršavanja obaveza dužnika i žiranta, a na osnovu saglasnosti dužnika i žiranta

Odluke banke o odobravanju potraživanja dužniku i eventualnim izmenama uslova pod kojima su potraživanja odobrena(odluka komisije za odobravanje kredita građanima, Odluka Kreditnog odbora, Odluka Upravnog odbora i dr., a u skladu sa Poslovnom politikom Banke)

Ugovornu dokumentaciju koja se odnosi na dužnika

- obrazac- zahtev za dobijanje kredita, kreditne kartice, dozvoljenog prekoračenja po tekućem računu, sa unetim ličnim podacima, podacima o adresi u mestu prebivališta ili boravka, iz važeće lične karte ili eventualno pasoša
- fotokopija prve dve strane lične karte, broj telefona(fiksni,mobilni),za dužnika i žirante
- overene dministrativne zabrane od strane poslodavca za dužnika, odnosno žiranta, menica propisno popunjena od strane dužnika i žiranta, potpisan trajni nalog ili solo menica ako je to predviđeno kao instrument obezbeđenja potraživanja
- ugovor o kreditu, o kreditnoj kartici, odnosno dozvoljenom prekoračenju
- ugovor o depozitu koji je uslov za dobijanje kredita, odnosno kartice
- kopije naloga o puštanju kredita u tečaj, o uplati depozita,o naplati naknade za obradu kreditnog zahteva, o uplati naknade za prodati obrazac-zahtev
- obračun EKS sa otplatnim planom kredita i planom isplate depozita odnosno sve što je predviđeno, a u zavisnosti od toga o kojoj vrsti uspostavljanja kreditnog odnosa se radi .

Dokaz o već odobrenim stambenim kreditima dužniku (ugovor o kreditu sa Bankom ili drugom bankom) u slučajevima gde dužnik već ima odobren stambeni kredit, radi utvrđivanja kreditne sposobnosti dužnika, pa obaveze po ovom osnovu treba izuzeti ili uključiti.

Stambenim kreditom, u smislu Odluke o klasifikaciji, smatraju se sredstva odobrena klijentu banke za :

- kupovinu ili izgradnju stana ili kuće
- rekonstrukciju, tj. adaptaciju ili popravku stana ili kuće
- kupovinu građevinskog zemljišta bez izgrađenog objekta ili s delimično izgrađenim objektom
- otplatu stambenog kredita u korišćenju, koji je uzet kod banke čije je poslovno sedište na teritoriji Republike Srbije i utrošen za prethodno navedene namene

Podatke o klasifikaciji potraživanja od dužnika prema stepenu naplativosti u trenutku nastanka potraživanja i posle toga (izveštaj o oceni klasifikacije zatečenog kredita u otplati), potraživanja po kreditnoj kartici i negativnog salda na tekućem računu. Informacija o oceni - kategoriji potraživanja se može videti na upitu u IBM po sledećem izboru: "rezervacije-klasifikacije-klasifikacija fizičkih lica-pregled po različitim kriterijumima-JMBG ili broj partije kredita, kreditne kartice ili tekućeg računa.Informacija o oceni je iskazana samo na kraju onog meseca kada je došlo do izmene ocene, bilo na bolju ili lošiju prema prethodno utvrđenoj oceni tj.kategoriji.

Prepisku i drugu dokumentaciju o kontaktima banke i dužnika u vezi s potraživanjem

(promena adrese stanovanja, lične karte, zaposlenja, broja telefona, eventualna promena žiranata i dr.)

Dokumentaciju u vezi sa sredstvima obezbeđenja potraživanja (tačka 11.Odluke o klasifikaciji) koja mogu biti prvoklasna i adekvatna

U prvoklasna sredstva obezbeđenja spadaju:

- ugovor o gotovinskom depozitu pod uslovom da je ugovoreno da služi kao obezbeđenje određenog potraživanja
- osiguranje potraživanja kod pravnog lica koje je osnovala Republika Srbija
- garancija pravnog lica koje je osnovala Republika Srbija

U adekvatna sredstva obezbeđenja spadaju:

- jemstvo, ako postoji finansijska sposobnost i spremnost jemca da garantuje izmirivanje potraživanja i ispunjava propisane uslove u skladu sa tačkom 11.Odluke o klasifikaciji
- hipoteka na nepokretnosti

Dokumentaciju u vezi s naplatom potraživanja dužnika i merama koje je banka preduzela radi naplate (evidencija o usmenim opomenama, pismene opomene dužnika i žiranta, dokaz o aktiviranju administrativnih zabrana za dužnika i žiranta, prenos na sporna potraživanja, kopije naloga o uplati duga posle opomene ili posle prenosa na sporna potraživanja i drugi dokazi u vezi sa naplatom potraživanja).

Prikupljanje kompletne dokumentacije za dosije, obrada podataka na osnovu dokumentacije koji se prezentiraju komisiji Banke koja donosi odluku o odobrenju kredita, je u nadležnosti zaposlenih koji ove poslove obavljaju u organizacionom delu gde je podnet zahtev za kredit i oni su odgovorni za tačnost i kompletnost podataka.

Ako su podaci u kreditnom dosijeu dužnika nepotpuni i neažurni, odnosno kreditni dosije dužnika nije formiran u skladu sa tačkom 15. Odluke o klasifikaciji, odnosno sa napred navedenim sadržajem kreditnog dosijea dužnika, njegova potraživanja se klasifikuju u kategoriju D.

U slučajevima kada u kreditnom dosijeu delimično nedostaju ili su neažurni samo manje značajni podaci o klijentu (nalog o uplati za prodane obrasce, promena broja telefona, eventualno zaposlenja), njegova potraživanja se klasifikuju u jednu kategoriju nepovoljniju od one u koju bi bila klasifikovana.

Urednost u izvršavanju kreditnih obaveza fizičkog lica se utvrđuje na osnovu kriterijuma blagovremenosti, odnosno docnje u izmirivanju obaveza prema Banci u poslednjih dvanaest meseci i ocene mogućnosti dužnika da uredno izmiruje svoje obaveze prema Banci na osnovu kreditne sposobnosti i dokumentacije u kreditnom dosijeu dužnika, odnosno podataka iz izveštaja Kreditnog biroa na osnovu kojih se sagledava i urednost kod drugih banaka.

Urednost u izmirivanju obaveza predstavlja podatak o najdužoj docnji koja je zabeležena u poslednjih 12 meseci kod naplate dospelih potraživanja od klijenta, a za iznos potraživanja koji je materijalno značajan za Banku, što predstavlja iznos koji je veći od 1.000,00, odnosno i iznos koji je manji od navedenog iznosa ako prelazi 1% ukupnih potraživanja Banke od tog dužnika.

Ukoliko je dužnik u docnji više od 90 dana po bilo kojoj materijalnoj značajnoj obavezi prema Banci, tada nastaje status neizmirivanja obaveza za određenog dužnika.

Identifikacija i procena kreditnog rizika u odnosu na urednost u izvršavanju obaveza tj. docnje se vrši u skladu sa tačkom 7. Odluke o klasifikaciji, odnosno prema Metodologiji za definisanje kriterijuma za izračunavanje posebne rezerve za procenjene gubitke po potraživanjima od stanovništva, koja čini sastavni deo ove procedure.

U zavisnosti od vrste i visine kreditnog zaduženja fizičkog lica Poslovnim politikom Banke su predviđeni i instrumenti obezbeđenja. To su:

- menica i administrativna zabrana za dužnika
- jedan ili više žiranta i administrativne zabrane za žirante
- ugovor o trajnom nalogu kod potraživanja za koje se ovaj instrument predviđa
- položen depozit ili učešće u visini najmanje 30% iznosa odobrenog dinarskog kredita koji je indeksiran deviznom klauzulom, a po ukazanoj potrebi i veći nivo depozita ili učešća
- za dinarske kredite koji se ne indeksiraju deviznom klauzulom, za stambene kredite i za kredite po osnovu kreditnih kartica, eventualna obaveza i visina polaganja depozita ili učešća u odnosu na iznos odobrenog kredita se određuje Poslovnim politikom, odnosno Odlukom o bližim uslovima i rokovima odobravanja kredita stanovništvu i odgovarajućim uputstvima za rad, kod svake pojedinačne vrste potraživanja
- drugi oblici jemstva, garancije i dr.

U postupku odobravanja kreditnog zaduženja fizičkog lica, odgovorni radnik u organizacionom delu Banke, mora da obezbedi predviđene instrumente obezbeđenja u skladu sa Poslovnim politikom Banke i da ih navede u zahtevu koji se razmatra na Komisiji Banke za odobravanje kredita.

Procena kreditnog rizika kod potraživanja od stanovništva se sprovodi prema Metodologiji za definisanje kriterijuma za izračunavanje posebne rezerve za procenjene gubitke po potraživanjima od stanovništva, na osnovu koje se određuje stepen rizičnosti i visina procenjenog rizika, odnosno ocena-kategorija potraživanja. U odnosu na utvrđenu ocenu-kategoriju potraživanja kod Banke, zaposleni su obavezni da prilikom obrade kreditnog zahteva za novo zaduženje određenog klijenta, proveravaju kakva je ocena za postojeća potraživanja Banke od tog klijenta i u odnosu na to vrše procenu prihvatljivosti klijenta za vrstu kreditnog angažovanja.

Na osnovu sagledane kreditne sposobnosti klijenta i urednosti u izmirivanju obaveza prema Banci, kao i urednosti na bazi podataka od Kreditnog biroa za potraživanja kod drugih banaka, kvaliteta instrumenata obezbeđenja potraživanja, odgovorni radnik u organizacionom delu podnosi informaciju o zahtevu određenog klijenta za kredit, komisiji

Banke za odobravanje kredita stanovništvu. Prema iskazanim podacima u informaciji, koje komisija uvek može dodatno proveravati, u skladu sa Poslovnim politikom Banke i ovom procedurom Komisija donosi Odluku o podnetom zahtevu.

Ukoliko je odobrenje kredita u nadležnosti Kreditnog odbora Banke, odgovorni radnik u organizacionom delu sačinjava informaciju za Kreditni odbor i predlaže donošenje Odluke na osnovu iznetih podataka. Kreditni odbor razmatra podnetu informaciju i odlučuje o odobrenju kredita.

Kada se radi o odobravanju zaduženja klijenta po osnovu kreditne kartice i dozvoljenog prekoračenja, Odluku donosi odgovorni radnik u organizacionom delu na osnovu odgovarajućih Uputstava po ovim poslovima.

Odgovorni radnici u organizacionim delovima su obavezni da kontinuirano prate izmirenje obaveza prema Banci po svim vrstama potraživanja i da vode računa o ispravnosti i kompletnosti dokumentacije u kreditnom dosijeu, odnosno o usklađenosti – ažurnosti, prema eventualno, u međuvremenu nastalim promenama.

Postupci za redovno praćenje i ublažavanje-obezbeđenje povoljne ocene u klasifikaciji potraživanja

- Uredno, ažurno i sa kompletnim podacima voditi kreditna dosijea po kreditima, kreditnim karticama i dosijea tekućih računa u skladu sa ovom procedurom i radnim uputstvima.

- Redovno mesečno praćenje neurednosti-docnje klijenata u izmirivanju obaveza prema Banci po osnovu kredita i kreditnih kartica, u cilju najranijeg otkrivanja potencijalnog rizika u otplati duga i preduzimanja potrebnih mera da se rizik otkloni, smanji ili ne pogorša, na bazi informacije iz upita na IBM-pregled neurednih dužnika i na bazi informacije od službe platnih karica o blokiranim karticama.

- Redovnim mesečnim praćenjem nedozvoljenih negativnih salda na tekućem računu kod klijenata koji ne mogu (u skladu sa poslovnim politikom Banke) imati zaključen ugovor o dozvoljenom prekoračenju (ocena D), preduzeti sve mere da se dug izmiruje u potpunosti ili delimičnim kontinuiranim uplatama, do izmirenja duga u celosti, tako da najveća neurednost ne sme trajati duže od 90 dana, odnosno da takvi dužnici ne dobiju status neizmirivanja obaveza, tj. sumnjivih i spornih potraživanja.

- Kod klijenata koji imaju dozvoljena prekoračenja po tekućem računu voditi računa da se ne prekoračuje dozvoljeni okvir duže od 60 dana (kategorija A1 do B2), jer neizmirivanje obaveza koje traje duže vodi ka tome da i ova potraživanja dobiju veći stepen rizika, lošiju ocenu i otežanu naplatu.

- Neophodno i obavezno uspostavljanje aktivne komunikacije između odgovornih radnika u organizacionom delu i klijenata-fizičkih lica koji su razvrstani u loše kategorije (D,G i V) i kontinuirano praćenje klasifikacije tih potraživanja radi poboljšanja ocene

- Posebno je bitno na vreme prepoznati potencijalne okolnosti koje mogu dovesti do nastanka uslova koji bi doveli da potraživanja od određenog dužnika dobiju status neizmirivanja obaveza (prema tački 5.1.2. ove procedure)

- Blagovremeno pristupiti aktiviranju uzetih instrumenata obezbeđenja kod svih potraživanja, da potraživanja ne padnu u kategoriju sumnjivog ili spornog pravnog osnova.

- Obavezno analizirati tabele sa podacima o klasifikaciji potraživanja od klijenata, po JMBG i vrsti potraživanja, 010-736 za kredite i kreditne kartice, a 015-736 za negativna stanja tekućih računa. Na osnovu ovih podataka odmah preduzimati konkretne potrebne mere za otklanjanje loših kategorija potraživanja (D,G i V)

- Svi nedostaci i propusti u odnosu na ovu Proceduru i navedena radna Uputstva usled kojih nastanu nepovoljni efekti na finansijski rezultat Banke koji se utvrde u postupku kontrole, moraju se eliminisati u najkraćem roku.

Služba koordinacije kvartalno prati izveštaj o klasifikaciji potraživanja od stanovništva i saraduje sa Službom za portfolio i kreditni rizik u Sektoru plasmana i upravljanja rizicima, radi propisanog blagovremenog izveštavanja Narodne banke Srbije.

Služba koordinacije dnevno izveštava Odbor za upravljanje aktivom i pasivom o ukupnom kreditnom angažovanju Banke po poslovima sa stanovništvom, a na osnovu Odluke imenovane komisije Banke za odobravanje kredita stanovništvu.

Organizacioni delovi koji obavljaju poslove sa stanovništvom mesečno ili po potrebi izveštavaju Odbor za praćenje i upravljanje rizicima kao i Odbor za upravljanje aktivom i pasivom, o urednosti u naplati potraživanja od stanovništva.

Rizik likvidnosti je rizik od nastanka negativnog efekta na finansijski rezultat Banke usled nesposobnosti Banke da ispunjava svoje dospele obaveze.

Kako bi se Banka zaštitila od ovih rizika i izbegla sankcije regulatornog tela usvojene su procedure kojima se definišu aktivnosti za sprovođenje politike upravljanja rizikom likvidnosti i propisuje se način identifikacije, merenja, ublažavanja i praćenja rizika likvidnosti u skladu sa zakonskim odredbama u cilju blagovremenog identifikovanja, merenja, ublažavanja i praćenja rizika likvidnosti kome je Banka izložena.

Banka je dužna da pokazatelj likvidnosti održava u skladu sa Odlukom NBS, s tim da je kritičan nizak nivo likvidnosti interno definisan i iznosi :

- najmanje 1,5 - kada je obračunat kao prosek pokazatelja likvidnosti za sve radne dane u mesecu , (Odlukom propisan 1,0)
- ne bude manji od 1,3 - duže od tri uzastopna radna dana, (Odlukom propisan 0,9)
- iznosi najmanje 1,2 - kada je obračunat za jedan radni dan. (Odlukom propisan 0,8)

U cilju identifikacije i merenja rizika likvidnosti Sektor sredstava, obezbeđuje podatke za agovremeno i kontinuirano upravljanje rizikom likvidnosti , a naročito:

- planiranje obima priliva i odliva dinarskih i deviznih novčanih sredstava (dnevno, mesečno) kao i ročne usklađenosti obaveza i potraživanja Banke, uključujući i procenu potencijalnih preuzetih obaveza za plasman novčanih sredstava Banke
- dnevno utvrđivanje i praćenje prosečnog stanja dinarske i devizne obavezne rezerve kod NBS
- merenje i praćenje likvidnosti za svaku valutu značajnu za ukupnu likvidnost Banke putem praćenja ročne i valutne usklađenosti obaveza i potraživanja u konkretnoj valuti
- praćenje usklađenosti poslovanja sa uspostavljenim limitima Banke za upravljanjem rizikom likvidnosti utvrđenim ovom Procedurom
- analizu i procenu stabilnosti svih dinarskih i deviznih transakcionih i ostalih depozita po viđenju Banke, kao i planiranje i procenu potencijalnih obaveza pooročenim dinarskim i deviznim depozitima Banke
- praćenje konverzije dinara u stranu valutu i obrnuto, kao i konverzija iz jedne u drugu valutu u skladu sa zahtevima klijenata i potrebama Banke
- praćenje stanja gotovine u dinarima i efektivi, procena potreba i blagovremeno obezbeđenje iste
- utvrđivanje i praćenje pokazatelja likvidnosti na dnevnoj osnovi i obračun proseka pokazatelja likvidnosti za sve radne dane u mesecu

U cilju dnevnog merenja i praćenja neto tokova gotovine od strane Upravnog odbora konstituisan je Odbor kao stalno operativno telo čiji je jedan od zadataka upravljanje neto tokovima gotovine, preduzimanje potrebnih mera u cilju uspostavljanja i održavanja optimalnog nivoa dinarske i devizne likvidnosti.

Za potrebe merenja dnevnih tokova gotovine Sektor sredstava obezbeđuje podatke kako iz svog delokruga rada tako i od nadležnih službi koji su merodavni za blagovremeno upravljanje neto tokovima gotovine a za potrebe Odbora za upravljanje aktivom i pasivom.

Merenje se vrši na osnovu podataka koji su sadržani u izveštajima i to:

- Stanje na žiro računu Banke i prosečno stanje izdvojene obavezne rezerve
- Stanje i promet na žiro računu Banke za prethodni dan
- Kretanje kursa valuta

- Puštanje i naplata plasmana
- Pregled plasmana u HOV, sa rokovima dospeća-repo transakcije
- Pregled korišćenih ili datih međubankarskih kredita za likvidnost i deviznih depozita sa rokovima dospeća
- Saldo i razlike transakcionih depozita pravnih lica po organizacionim delovima
- Izveštaj o dnevnom stanju na deviznim računima Banke na dan
- Obaveze Banke na dan (na osnovu prijave obaveza svih organizacionih delova Banke)
- Plasmani Banke pravnim licima iskorišćeni prethodnog dana
- Pregled oročenih dinarskih depozita
- Pregled oročenih deviznih depozita po rokovima dospeća u narednom periodu
- Devizni izveštaj o otkupu i prodaji valute za prethodni dan
- Devizni izveštaj o otkupu i prodaji valute, kumulativ za tekući mesec i tekuću godinu
- Devizni rizik
- Očekivani otkup i prodaja valute na dan zasedanja Odbora,
- Stanje i promet na deviznim računima Banke u inostranstvu, po bankama i valutama
- Stanje gotovog novca i efektivne Banke
- Pregled otkupa efektivne od stanovništva i pregled odobrenih potrošačkih kredita od fizičkih lica
- Pregled donetih Odluka na Kreditnom / Izvršnom odboru Banke na dan

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom je odgovoran za dnevno održavanje likvidnosti kroz pravljanje tokova gotovine.

Sektor sredstava sprovodi mere za regulisanje neto tokova gotovine i o rezultatima sprovedenih mera obaveštava Izvršni odbor, Odbor za upravljanje rizicima i Sektor plasmana i upravljanja rizicima, koji izveštava Odbor za upravljanje aktivom i pasivom Banke.

Na sednici Odbora razmatraju se dostavljeni dnevni izveštaji, analizira kretanje dinarske i devizne likvidnosti i ročnosti od prethodnog dana ili prethodnog perioda i planira priliv i odliv sredstava za taj dan i naredne dane a na osnovu prezentiranih podataka, radi blagovremenog preduzimanja potrebnih aktivnosti i mera za postizanje optimalnog nivoa neto tokova gotovine, koji obezbeđuje nesmetano obavljanje dinarskog i deviznog platnog prometa, blagovremeno izmirivanje svih dospelih obaveza Banke i zadovoljenje potreba klijenata (pravnih i fizičkih lica) za dodatnim izvorima finansiranja i drugim oblicima angažovanja Banke.

Merenje i praćenje rizika likvidnosti po valutama Sektor sredstava, Služba za dinarske i devizne depozite i likvidnost dnevno meri i prati rizik likvidnosti pojedinačno za EUR, USD I CHF a i ukupno za sve valute i to na osnovu dnevnog izveštaja o pokazatelju deviznog rizika obrazac - DEV. Praćenjem sagledava odnose dugih i kratkih pozicija u odnosu na kapital Banke.

Ukoliko je odnos između devizne aktive i pasive približniji nuli postoji veća usklađenost aktive i pasive, a samim tim i manji rizik likvidnosti.

Ako se merenjem i praćenjem utvrdi veće odstupanje u pojedinim valutama ili ukupno, sto znači veći rizik likvidnosti Sektor sredstava - Služba za dinarske i devizne depozite i likvidnost izveštava Izvršni odbor, Odbor za upravljanje aktivom i pasivom i Službu za upravljanje rizicima koji donosi mere za usklađivanje deviznih pozicija u određenim valutama i to:

- kupovinom ili prodajom određene valute
- konverzijom jedne valute u drugu
- kupovina ili prodaja hartija od vrednosti koje glase na stranu valutu
- smanjenje ili povećanje dinarskih obaveza sa valutnom klauzulom

Na predlog, Odbora za upravljanje aktivom i pasivom Izvršni odbor Banke utvrđuje konkretne mere za usklađivanje pokazatelja rizika likvidnosti, odnosno eliminisanje kritičnog nivoa likvidnosti utvrđenog u skladu sa Procedurom za identifikaciju, merenje i procenu rizika likvidnosti.

U cilju održavanja propisanog nivoa likvidnosti i eliminisanja rizika ostvarenja kritičnog nivoa likvidnosti, Banka preduzima sledeće mere:

- angažovanje na povećanju depozita, dokapitalizaciji i pribavljanju drugih izvora,
- efikasniju naplatu dospelih potraživanja, prodaju određene vrste hartija od vrednosti (u dinarima ili stranoj valuti),
- prodaju viškova deviznih sredstava za dinare do potrebnog nivoa, a koji ne ugrožava deviznu likvidnost Banke
- ograničenje ili potpuno obustavljanje odobravanja i puštanja kredita u tečaj,
- ograničenje ili potpuno obustavljanje eskonta hartija od vrednosti,

- ograničenje ili potpuno obustavljanje izdavanja garancija i drugih oblika jemstva,
- ograničenje ili potpuno obustavljanje izdavanja akreditiva i drugih instrumenata platnog prometa,
- ograničenje ili potpuno obustavljanje plaćanja sa svog žiro-računa,
- korišćenje međubankarskog kredita za likvidnost pod najpovoljnijim uslovima,
- preduzimanje i drugih mera za usklađivanje priliva i odliva sredstava

Ako Banka na žiro računu ima višak likvidnih sredstava Izvršni odbor Banke donosi Odluku o preduzimanju slededećih aktivnosti:

- Plasman u HOV RS i NBS u skladu sa Odlukom u uslovima i načinu na kojima NBS sprovodi operacije na otvorenom tržištu i Odlukom o uslovima i načinu na kojim NBS izdaje i prodaje kratkoročne HOV
- Vanberzansku kupovinu obveznica devizne štednje
- Deponovanje viškova likvidnih sredstava kod NBS, preko noći u skladu sa Odlukom o uslovima i načinu deponovanja viškova likvidnih sredstava kod NBS
- Odobravanje kredita za noćno pokriće i međubankarskih kredita za likvidnost drugim bankama

Ako Banka ima višak deviznih novčanih sredstava na računima kod banaka u inostranstvu Izvršni odbor donosi Odluku o preduzimanju slededećih aktivnosti:

- Smanjenju zaduženosti prema inostranstvu prevremenom otplatom kredita odnosno depozita ako ih Banka koristi,
- Deponovanju viškova deviznih sredstava kod domaćih ili ino banaka preko noći ili na duži rok koji neće ugroziti likvidnost Banke,
- Kupovina hartija od vrednosti koje glase na stranu valutu.

Devizni rizik podrazumeva rizik od nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled promene deviznog kursa, a Banka mu je izložena po osnovu stavki koje se vode u bankarskoj knjizi i knjizi trgovanja.

Utvrđenim Procedurama definišu se aktivnosti sprovođenja politike upravljanja deviznim rizikom i propisuje se način identifikacije, merenja, ublažavanja i praćenja deviznog rizika, u skladu sa zakonskim odredbama u cilju eliminisanja rizika od nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled promene deviznog kursa, kako bi se Banka zaštitila od ovih rizika i u cilju eliminisanja sankcija regulatornog tela.

Pokazatelj deviznog rizika je odnos između ukupne neto otvorene devizne pozicije Banke i kapitala Banke, koji se obračunava u skladu sa Odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala Banke.

Ukupna neto otvorena devizna pozicija Banke predstavlja apsolutnu vrednost ukupne duge, odnosno ukupne kratke devizne pozicije, i to zavisno od toga koja je od ovih apsolutnih vrednosti veća.

Banka je dužna da odnose između devizne aktive i pasive (uključujući i dinarsku aktivu i pasivu sa ugovorenim valutnom klauzulom), održava tako da njena ukupna neto otvorena devizna pozicija (uključujući i apsolutnu vrednost neto otvorene pozicije u zlatu) na kraju svakog radnog dana ne bude veća od 20% njenog kapitala a u svojim procedurama je interno definisila kritičano visok nivo deviznog rizika u visini do 18% kapitala Banke .

Svrha upravljanja deviznim rizikom je obezbeđenje pretpostavki za uspešno poslovanje Banke u uslovima prihvatljivih parametara deviznog rizika, kako bi se ostvarili zadati poslovni ciljevi, eliminisao rizik regulatornog tela i negativan uticaj na finansijski rezultat i kapital Banke.

Zaštitu od deviznog rizika Banka obezbeđuje upravljanjem:

- Ukupnom deviznom aktivom i pasivom banke vodeći računa o njenoj ročnoj, valutnoj, bilansnoj i likvidnoj usklađenosti
- Rizikom promene međuvalutarnih odnosa tako da se vodi računa o ročnoj, bilansnoj i likvidnoj usklađenosti aktive i pasive Banke u određenoj valuti

- Rizikom promene vrednosti domaće valute, tako da se rizik promene prenosi na krajnjeg korisnika na način definisan poslovnom politikom Banke, a iznos dela aktive za koji ne postoji zaštita od kursnog rizika bude usklađen sa iznosom rizične pasive banke indeksirane valutnom klauzulom

- Optimalnim nivoom devizne likvidnosti koja obezbeđuje dugoročnu solventnost Banke, a njenim klijentima blagovremeno, efikasno i kvalitetno obavljanje deviznog platnog prometa sa inostranstvom i omogućava Banci da višak deviznih sredstava nakon izmirivanja svih propisanih i ostalih obaveza i obezbeđenja dovoljnog nivoa rezervi, plasira svojim klijentima putem kredita i drugih oblika deviznog angažovanja ili deponuje kod druge domaće ili strane banke.

- Optimalnim odnosom nivoa otkupa i prodaje valute od pravnih i fizičkih lica i preduzetnika, odnosno kupovinom ili prodajom deviza ili efektive na MDT-u.

- Po potrebi konverzijom jedne u drugu valutu u cilju nesmetanog poslovanja i postizanja što bolih finansijskih rezultata kao i uskladjivanja pokazatelja deviznog rizika odnosno eliminisanje kritičnog nivoa duge ili kratke pozicije Banke u određenoj valuti.

Na predlog Odbora za upravljanje aktivom i pasivom Izvršni odbor Banke utvrđuje konkretne mere za zaštitu Banke od deviznog rizika, odnosno mere za usklađivanje pokazatelja deviznog rizika, eliminisanjem kritičnog nivoa kratkih i dugih deviznih pozicija u određenoj valuti ili povećanjem kapitala Banke putem povećanja profitabilnosti ili dokapitalizacije.

Mere za eliminisanje kratke devizne pozicije Banke u određenoj valuti

- kupovina deviza ili efektive od klijenata ili na MDT-u u određenoj valuti -
- konverzija deviznih sredstava iz jedne u drugu valutu ili iz deviza u efektivu i obrnuto,
- kupovina za dinare hartija od vrednosti koje glase na stranu valutu
- smanjenje dinarskih obaveza sa valutnom klauzulom

Mere za eliminisanje duge devizne pozicije Banke u određenoj valuti

- prodaja deviza ili efektive klijentima ili na MDT-u u određenoj valuti -
- konverzija deviznih sredstava iz jedne u drugu valutu ili iz deviza u efektivu i obrnuto,
- prodaja hartija od vrednosti koje glase na stranu valutu za dinare
- smanjenje dinarskog kreditnog angažovanja Banke sa valutnom klauzulom gde Banka nije ugovorila zaštitu od promene kurseva valuta -
- povećanje dinarskih obaveza sa valutnom klauzulom i dr.

Kamatni rizik je rizik od nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promena kamatnih stopa, a banka je izložena ovom riziku po osnovu stavki koje se vode u bankarskoj knjizi.

Banka posebno analizira izloženost kamatnom riziku po osnovu

- 1) rizika neusklađenosti dospeća (za stavke sa fiksnom kamatnom stopom) i ponovnog određivanja cena (za stavke sa promenljivom kamatnom stopom) za pojedinačne stavke aktive i pasive, kao i za vanbilansne stavke banke (repricing risk)
- 2) baznog rizika (basis risk) (rizika tzv. imperfektne korelacije u kretanju stopa primanja i plaćanja na različite kamatno osetljive stavke sa inače sličnim karakteristikama što se tiče dospeća, odnosno ponovnog određivanja cena)
- 3) rizika opcija ugrađenih u kamatno osetljive stavke aktive i pasive, kao i u vanbilansne stavke banke (optionality risk). Nastanak ovog rizika vezan je npr. za povlačenje depozitnih sredstava bez definisanog roka dospeća ili pre vremena otplate kredita.

Procedurom za identifikovanje kamatnog rizika omogućava se blagovremeno i sveobuhvatno identifikovanje kamatnog rizika kome je banka izložena, kao i analiza uzroka koji dovode do njegovog nastanka.

Banka je izložena kamatnom riziku u slučaju postojanja ročne neusklađenosti između njene kamatonosne aktive i pasive sa fiksnim kamatnim stopama, kao i u slučaju postojanja neusklađenosti datuma ponovnog utvrđivanja kamatnih stopa kamatonosne aktive i pasive sa promenljivim kamatnim stopama.

Kamatni rizik se identifikuje na osnovu sledećih elemenata:

- kretanja kamatnih stopa na finansijskom tržištu, promena visine referentne kamatne stope NBS, kao i stope rasta cena na malo
- ročne strukture bilansnih pozicija

- odnosa kamatonosne i nekamatonosne aktive i pasive
- učešća pozicija sa varijabilnim i fiksnim kamatnim stopama u kamatonosnoj aktivi i pasivi
- podataka iz bilansa stanja i bilansa uspeha
- prosečne ponderisane kamatne stope sredstava i obaveza na određeni dan.

Podatke za utvrđivanje navedenih elemenata obezbeđuju Sektor sredstava, Sektor stanovništva, Sektor finansija i računovodstva na bazi ažurnih knjigovodstvenih stanja u koja su unete sve knjigovodstvene promene i uz korišćenje odgovarajućih baza iz informacionog sistema.

Za merenje kamatnog rizika koriste se kvantitativne metode i pokazatelji za izražavanje visine kamatnog rizika.

Merenje kamatnog rizika vrši se utvrđivanjem koeficijenta kamatne osetljivosti (koeficijent gepa) koji predstavlja odnos kamatno osetljive aktive i kamatno osetljive pasive.

Da bi se utvrdio koeficijent kamatne osetljivosti neophodno je identifikovati kamatonosne pozicije u aktivi i pasivi.

U okviru kamatonosne aktive i pasive potrebno je utvrditi stavke koje imaju fiksnu, odnosno promenljivu kamatnu stopu.

Za stavke sa fiksnom kamatnom stopom utvrđuju se rokovi dospeća, a za stavke sa promenljivom kamatnom stopom dinamika promene visine kamatnih stopa.

Svrstavanje kamatonosne aktive i pasive po prethodno utvrđenim rokovima omogućava utvrđivanje periodičnih gepova za pojedinačne rokove, kao i utvrđivanje kumulativnog gepa.

Koeficijent kamatne osetljivosti može imati vrednost 1 i tada je nulta gep pozicija, pri čemu je uskladjena osetljivost aktive i pasive. Ukoliko koeficijent ima vrednost veću od 1 to je pozitivna gep pozicija, koja podrazumeva brži rast prihoda od rashoda po osnovu promena kamatnih stopa, kao i izloženost banke riziku u slučaju pada kamatnih stopa.

Ukoliko koeficijent ima vrednost manju od 1 to je negativna gep pozicija, koja podrazumeva brži rast rashoda od prihoda po osnovu promena kamatnih stopa, kao i izloženost banke riziku u slučaju rasta kamatnih stopa.

Na bazi preostalih rokova do dospeća odnosno ponovnog utvrđivanja visine kamatnih stopa izrađuje se scenario analiza uticaja projektovane promene kamatnih stopa koje se odnose na kamatonosnu aktivu i pasivu izračunavajući neto promenu finansijskog rezultata uz pretpostavku

- promene aktivnih i pasivnih kamatnih stopa u istom intenzitetu za sve vremenske intervale na godišnjem nivou
- promene aktivnih i pasivnih kamatnih stopa u različitom intenzitetu za sve vremenske intervale
- promene aktivnih i pasivnih kamatnih stopa u istom intenzitetu za različite vremenske intervale

Praćenje kamatnog rizika podrazumeva izradu izveštaja o prosečno ponderisanim kamatnim stopama i scenario analize što će se raditi mesečno.

Kamatni rizik se procenjuje kao prihvatljiv

- ukoliko je prosečna ponderisana kamatna stopa na kamatonosnu aktivu veća od prosečne ponderisane kamatne stope na kamatonosnu pasivu za 8 procentnih poena,
- ukoliko se primenom scenario analize dobije pozitivan efekat na finansijski rezultat pri projektovanim promenama kamatnih stopa.

U slučaju da postoji potreba kamatni rizik će se meriti za svaku pojedinačnu valutu značajnu za poslovanje Banke.

Odeljenje plana, analiza i izveštavanja će navedene izveštaje dostavljati Sektoru plasmana i upravljanja rizicima.

Ublažavanje rizika podrazumeva utvrđivanje mera i pravila za primenu tih mera koja se odnose na preuzimanje, smanjenje, diversifikaciju, prenos i izbegavanje rizika koji su identifikovani, izmereni odnosno procenjeni, što podrazumeva kontinuirano analiziranje i predlaganje mera za otklanjanje uzroka koji dovode do nastanka neprihvatljivog nivoa kamatnog rizika.

Rizika ulaganja Banke

Banka je dužna da, u skladu sa zakonskim propisima i podzakonskim aktima, obezbedi pretpostavke za uspešno poslovanje Banke u uslovima prihvatljivih parametara rizika, kako bi se ostvarili zadati poslovni ciljevi, odnosno pozitivan finansijski rezultat i očuvanje kapitala Banke.

Rizik ulaganja Banke u druga pravna lica i u osnovna sredstva obuhvata:

- ulaganje Banke u jedno lice koje nije lice u finansijskom sektoru
- ukupna ulaganja Banke u lica koja nisu lica u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva banke.

- a) Ulaganje Banke u jedno lice koje nije lice u finansijskom sektoru u skladu sa Odlukom NBS ne sme preći 10% kapitala Banke.
- b) Ukupna ulaganja Banke u lica koja nisu lica u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva Banke u skladu sa Odlukom NBS ne smeju preći 60% kapitala Banke.

Ulaganjima Banke u lica koja nisu lica u finansijskom sektoru nije obuhvaćeno sticanje akcija radi njihove dalje prodaje u roku od 6 meseci od dana sticanja tih akcija.

Procedurom za identifikovanje rizika ulaganja Banke omogućava se blagovremeno i sveobuhvatno identifikovanje rizika kome je Banka izložena, kao i analiza uzroka koji dovode do njegovog nastanka. Banka je izložena riziku ulaganja i od potencijalnih fluktuacija vrednosti investicija u druga pravna lica koja nisu u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva.

Banka je dužna da pokazatelj ulaganja Banke u druga pravna lica i u osnovna sredstva održava u skladu sa Odlukom NBS i ovom Procedurom.

Merenje odnosno procena pokazatelja ulaganja Banke vrši se mesečno, kvartalno, godišnje i po zahtevu Izvršnog odbora Banke, izradom izveštaja na bazi podataka koji se dobijaju iz knjigovodstva Banke i na bazi definisanih parametara za obračun u skladu sa Odlukom NBS o upravljanju rizicima, s tim da se kao kritično visok nivo ulaganja u druga pravna lica i u osnovna sredstva u Banci definiše:

- 8% za ulaganje Banke u jedno lice koje nije lice u finansijskom sektoru
- 58% za ukupna ulaganja Banke u lica koja nisu lica u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva banke .

Izveštaj o visini ovog pokazatelja sačinjava Sektor finansija i računovodstva Banke i dostavlja regulatornom telu na način i u periodici u skladu sa Odlukom NBS.

Izveštaj se dostavlja i Sektoru za upravljanje rizicima i drugim nadležnim funkcijama u Banci.

Sektor za upravljanje rizicima mesečno, kvartalno i godišnje, a po potrebi i u kraćim vremenskim intervalima, prati kretanje i usklađenost pokazatelja rizika ulaganja u druga pravna lica i u osnovna sredstva i sačinjava izveštaj Odboru za praćenje i upravljanje rizicima koji sačinjava izveštaj za Odbor za upravljanje aktivom i pasivom.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom daje Izvršnom odboru Banke na usvajanje predlog mera radi zaštite Banke od rizika neusklađenosti ovog pokazatelja.

Izvršni odbor usvaja mere za zaštitu Banke od rizika neusklađenosti ovog pokazatelja i preduzima aktivnosti za njihovu realizaciju.

Sektor finansija i računovodstva vrši procenu kretanja ovog pokazatelja u narednom periodu (mesečno, kvartalno, godišnje a po zahtevu Izvršnog odbora Banke i u kraćim vremenskim intervalima) i isti dostavlja Sektoru za upravljanje rizicima.

Procena kretanja ovog pokazatelja obuhvata projekciju visine pokazatelja za određeni vremenski interval a utvrđuje se na osnovu procene očekivanih promena:

- visine ulaganja u osnovna sredstva
- visine ulaganja u akcije i udele
- visine kapitala Banke u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala Banke

U cilju ublažavanja rizika ulaganja vrši se kontinuirano analiziranje uzroka koji dovode do nastanka neprihvatljivog rizika ulaganja i predlaganje mera za otklanjanje uzroka koje mogu biti

- angažovanje na povećanju profitabilnosti Banke sa konkretnim predlogom aktivnosti,
- povećanje kapitala Banke putem dokapitalizacije, raspodele ostvarene dobiti u kapital, konverzijom obaveza u kapital i dr.
- obustavljanje ulaganja u osnovna sredstva izuzev ulaganja neophodnih za održavanje tekuće poslovne aktivnosti Banke
- prodaja akcija i udela
- prodaja osnovnih sredstava
- praćenje rokova za otuđenje odnosno prodaju akcija stečenih radi njihove prodaje.

Rizik izloženosti Banke

Rizik izloženosti Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica i rizik prema licu povezanom sa Bankom je rizik koji nastaje angažovanjem Banke prema jednom ili grupi povezanih lica i prema licu povezanom sa Bankom, iznad limita propisanih Odlukom NBS.

Politika upravljanja rizikom izloženosti banke prema licu ili grupi povezanih lica i prema licu povezanim sa bankom predstavlja skup svih aktivnosti vezanih za identifikovanje, merenje, kontrolu i praćenje ovog rizika, definisanje jasnih smernica u cilju pronalaženja i sagledavanja oblika povezanosti, utvrđivanje odgovornosti lica zaduženih za prikupljanje dokumentacije relevantne za uočavanje oblika povezanosti, a u cilju uskladjivanja sa definisanim limitima i zakonskim propisima.

Upravljanje rizikom izloženosti banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica i prema licu povezanim sa bankom sprovodi se u Službi portfolija i kreditnog rizika u okviru Sektora plasmana i upravljanja rizikom tako da:

- izloženost banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica ne predje 20% kapitala banke
- izloženost banke prema licu povezanom sa bankom ne predje 5% kapitala banke,

Služba za upravljanje rizikom sagledava ukupnu izloženost banke prema licu ili grupi povezanih lica kao i ukupnu izloženost prema licima povezanim sa bankom na način propisan Odlukom o upravljanju rizicima i Zakonom o bankama, tako da:

- zbir svih velikih izloženosti banke ne bude veća od 400% kapitala banke,
- ukupna izloženost banke prema licima povezanim sa bankom ne bude veća od 20% bančinog kapitala.

Ukoliko navedene izloženosti dostignu nivo koji je za 10% niži od propisanih limita posmatrano pojedinačno, Služba za upravljanje rizicima obaveštava Odbor za upravljanje aktivom i pasivom, odnosno Izvršni odbor, u cilju ograničavanja dalje izloženosti.

Služba za upravljanje rizikom tromesečno izveštava Odbor za praćenje i upravljanje rizicima, Odbor za upravljanje aktivom i pasivom banke o izloženosti banke prema licima povezanim sa bankom i o povezanim licima. Odbor za upravljanje aktivom i pasivom banke, razmatra Izveštaj i sa predlogom daje na razmatranje Izvršnom odboru i Odboru za praćenje poslovanja banke koji isti dostavljaju na usvajanje Upravnom odboru.

Izveštaj Službe upravljanja rizicima sadrži sledeće :

- Pregled velikih izloženosti banke prema jednom licu ili prema grupi povezanih lica prema kojima je neto izloženost preko 10 % kapitala banke
- Pregled izloženosti banke prema licima povezanim sa bankom
- Ukupne izloženosti banke prema licima povezanim sa bankom i zbir svih velikih izloženosti .

Operativni rizik

Operativni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima, kao i usled nepredvidivih eksternih događaja.

Banka identifikuje događaje koji predstavljaju izvore operativnog rizika, pri čemu se izvorima operativnog rizika smatraju sledeće kategorije događaja:

- interne prevare
- eksterne prevare
- propusti u odnosima sa zaposlenima i u sistemu bezbednosti na radu
- problemi u odnosima s klijentima, u plasmanima, proizvodima i u poslovnoj praksi banke
- štete na fizičkoj imovini Banke
- prekidi u poslovanju i greške u sistemima Banke
- izvršenje transakcija, isporuka i upravljanje procesima u Banci

Interne prevare podrazumevaju gubitke nastale usled postupanja lica zaposlenog u banci s namerom prevare, otuđenja imovine banke, kršenja propisa ili poslovne politike banke, izuzimajući sve vrste situacija koje se smatraju diskriminacijom.

Eksterne prevare podrazumevaju gubitke nastale usled postupanja trećih lica s namerom prevare, zloupotrebe ili kršenje propisa.

Propusti u odnosima sa zaposlenima i u sistemu bezbednosti na radu podrazumevaju gubitke nastale usled postupanja koje nije u skladu sa zakonima ili ugovorima iz oblasti rada, zapošljavanja, zdravstvene i socijalne zaštite ili bezbednosti na radu.

Problemi u odnosima sa klijentima, u plasmanima proizvoda i u poslovnoj praksi predstavljaju gubitke nastale usled nenamernog ili nepažljivog neispunjenja profesionalnih obveza prema klijentima, ili usled prirode ili konstrukcije proizvoda.

Štete na fizičkoj imovini banke podrazumevaju gubitke nastale po osnovu gubitka ili oštećenja fizičke imovine usled prirodnih katastrofa ili drugih događaja.

Prekidi u poslovanju i greške u sistemima banke podrazumevaju gubitke nastale usled prekida u poslovanju ili sistemskih grešaka.

Izvršenje transakcija, isporuka i upravljanje procesima u banci podrazumevaju gubitke zbog nenamernih grešaka povezanih sa procesima i/ili podrškom upravljanju, kao i usled odnosa s poslovnim partnerima (klijentima i dobavljačima).

Linije poslovanja su poslovi po kojima Banka razvrstava sve svoje aktivnosti i po kojima se prate događaji koji predstavljaju izvore operativnog rizika. Linije poslovanja su:

- finansiranje privrede
- trgovina i prodaja
- poslovi sa stanovništvom
- komercijalno bankarstvo
- plaćanja i obračun
- agencijske usluge
- usluge upravljanja imovinom
- brokerske usluge stanovništvu

Linije poslovanja razvrstane su u skladu sa sledećim principima:

- sve aktivnosti banke moraju biti razvrstane u neku od linija poslovanja
- bankarska / nebankarska aktivnost koja ne može sa sigurnošću biti razvrstana u neku od linija poslovanja, a predstavlja dopunsku aktivnost glavnoj aktivnosti, banka razvrstava u liniju poslovanja u kojoj je klasifikovana glavna aktivnost
- za klasifikovanje novih aktivnosti i proizvoda u linije poslovanja banka primenjuje proceduru

Upravni odbor Banke vrši nadzor nad razvrstavanjem poslovnih aktivnosti Banke, a proces razvrstavanja poslovnih aktivnosti Banke predmet je Unutrašnje revizije Banke.

Nakon identifikacije mogućih događaja koji su istovremeno i generatori operativnog rizika, Banka pristupa fazi merenja. Merenje se sprovodi ciklično kroz:

- Evidenciju i analizu Baze podataka o događajima.

Za potrebe evidencije događaja formira se baza podataka o događajima:

- o događajima nastalim po osnovu operativnog rizika koji su doveli do gubitka koji u bruto iznosu prelazi (ili se porcenjuje da prelazi) 10.000,00 dinara
- o događajima nastalim po osnovu operativnog rizika koji su mogli (a nisu) dovesti do gubitka koji u bruto iznosu prelazi (ili se porcenjuje da prelazi) 10.000,00 dinara

Organizacioni delovi u Banci su u obavezi da evidentiraju sve događaje po osnovu operativnog rizika preko utvrđenog minimuma finansijskog uticaja i to unosom podataka prema utvrđenoj matrici u Aplikaciju «Operativni rizik».

Organizacioni delovi su dužni da dnevno izveštavaju (E-mail) Službu upravljanja rizikom, o događajima koji su nastali i evidentirani u bazu podataka, kao i u slučaju da se nije desio nijedan događaj.

Za evidentiranje događaja u bazu podataka odgovorni su i nadležni direktori sektora, direktori filijala, šefovi ekspozitura i njihovi zamjenici.

Služba za upravljanje rizicima odgovorna je za praćenje svih evidentiranih događaja po osnovu operativnog rizika i izveštavanje nadležnih organa.

Upravljanje rizikom je proces uravnotežavanja troškova, zaštite protiv rizika nasuprot troškovima izloženosti riziku. Kada su trošak zaštite od rizika i trošak izloženosti riziku skoro jednaki, mere koje preduzima banka u cilju upravljanja operativnim rizicima su na odgovarajući način uravnotežene i promišljene.

Postoje tri osnovna izbora koje banka mora da učini u pogledu upravljanja operativnim rizicima

- prihvatiti rizik - u slučajevima kada je izloženost riziku mala, a banka zaštićena visokim merama bezbednosti od rizika (apsolutno poštovanje mera Poslovne politike, procedura, zakona, osiguranje, nabavka odgovarajuće opreme, ...)
- dodeliti rizik - u nekim slučajevima manji trošak dodeliti rizik trećem licu nego direktna zaštita od njega (ugovori o održavanju, nadzoru, ...)
- izbeći rizik - preventivno delovati tj. uspostaviti u svim organizacionim delovima neophodne bezbednosne mere da incidentni događaj uopšte ne nastane ili takve mere da incidentni događaj postane mnogo manje verovatan (preventivne periodične kontrole i nadzori, stalna ulaganja u zadržavanje opreme, stalna edukacija zaposlenih, pravljenje planova za uvođenje novih tehnoloških rešenja, ...)
- plan za vanredne situacije - u cilju obezbeđenja kontinuiranog rada, u slučaju nastanka ozbiljnih poremećaja u poslovanju banke prouzrokovanih situacijama koje su van kontrole banke, sačinjava se plan za vanredne situacije, koji usvaja Upravni odbor banke. Plan sadrži prioritete zaštite od rizika, isplativost, procedure za incidentne situacije, rezervne lokacije, rezervni hardver na izdvojenoj lokaciji, rezervni IT komunikacioni sistem, mere za redovnu proveru plana i reviziju za unapređenje plana, a sve u cilju obezbeđenja kontinuiranog poslovanja banke u vanrednim situacijama.

Služba upravljanja rizicima je u obavezi da dostavi Izveštaj NBS o gubicima nastalim kao posledica operativnog rizika, kao i o onima koji su mogli (a nisu) nastati, a koji prelaze (ili se procenjuje da prelaze) 1% kapitala Banke, kao i merama koje preduzima radi adekvatnog upravljanja povećanim operativnim rizikom - najkasnije u roku od pet radnih dana od dana nastanka gubitka.

Služba za upravljanje rizicima mesečno i tromesečno izveštava Odbor za praćenje i upravljanje rizicima, Odbor za upravljanje aktivom i pasivom banke o svim događajima nastalim po osnovu operativnog rizika . Odbor za upravljanje aktivom i pasivom banke , razmatra Izveštaj i sa predlogom daje na razmatranje Izvršnom odboru i Odboru za praćenje poslovanja banke koji isti dostavlja na usvajanje Upravnom odboru.

Služba za upravljanje rizicima u obavezi je da NBS -Sektoru za kontrolu poslovanja banaka dostavlja tromesečne izveštaje o događajima nastalim po osnovu operativnog rizika banke (Prilog 3) na obrascu OR i to u roku od 20 dana od isteka tromesečja.

Rizik zemlje

Rizici koji se odnose na zemlju porekla lica prema kojima je banka izložena (rizik zemlje) jesu rizici od negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke zbog nemogućnosti banke da naplati potraživanja od ovog lica iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla ovog lica.

Rizik zemlje obuhvata

- političko ekonomski rizik zemlje pod kojim se podrazumeva verovatnoća ostvarivanja gubitka zbog nemogućnosti naplate potraživanja banke usled ograničenja utvrđenih aktima državnih i drugih organa zemlje porekla dužnika, kao i opštih i sistemskih prilika u toj zemlji
- rizik transfera pod kojim se podrazumeva verovatnoća ostvarenja gubitka zbog nemogućnosti naplate potraživanja iskazanih u valuti koja nije zvanična valuta zemlje porekla dužnika, i to usled ograničenja plaćanja obaveza prema poveriocima iz drugih zemalja u određenoj valuti koja su utvrđena aktima državnih i drugih organa zemlje dužnika

Odricanje duga – kada dužnik daje izjavu da ne priznaje svoje obaveze dužnika koje ima prema banci

Neizvršenje – činidbeni akt kada dužnik prekida izvršavanje svojih obaveza prema banci (ne može ili neće)

Potraživanje od dužnika – može se opisati kao “strana investicija” imajući u vidu da je novac pozajmljen nerezidentu na vremenski period. Pre dospeća potraživanja prolazi određeni vremenski period u kojem može doći do iznenadnog povećanja rizika zemlje porekla dužnika koji mogu dovesti do docnje ili neizvršenja obaveza na vreme ili trajno. Potraživanja mogu biti kratkoročna (“kratkoročna strana investicija”) ili dugoročna (“dugoročna strana investicija”).

Naplata i /ili repatrijacija - pretpostavke su da

- Zakonska regulativa zemlje porekla klijenta dozvoljava transfer novca
- da zemlja porekla klijenta ima na raspolaganju dovoljno sredstava

Rizik suvereniteta - rizik da jedna ili obe gore navedene pretpostavke ne budu ispunjene u nekom trenutku i da to rezultira neizvršenjem obaveza klijenta prema banci. Odnosi se na klijenta koji je u državnom vlasništvu (nemogućnost naplate)

Lokalni faktori rizika - svi elementi rizika koji mogu imati negativan uticaj na finansijsku poziciju neke zemlje kao što su:

- politička situacija
- uvođenje novih poreza važećih retroaktivno
- force major – uticaji delovanja više sile (prirodne katastrofe, ratovi)
- nagli porast kamata na domaćem tržištu
- iznenadan i dramatičan pad kursa domaće valute...

Banka limite izloženosti riziku zemlje utvrđuje pojedinačno po zemlji porekla dužnika, a u slučaju utvrđene koncentracije izloženosti po pojedinim geografskim regionima – utvrđuje ih i na regionalnoj osnovi.

Banka se mora zaštititi od štete u slučaju da neka od zemalja porekla „propadne“. Za zemlju se kaže da je „propala“ ukoliko klijenti banke u toj zemlji nisu u mogućnosti ili odbiju izvršenje svojih obaveza i dugova.

Ukoliko se proceni da iz ovog razloga neka od potraživanja klijenata neće biti naplativa (gubitak) gubitak mora biti pokriven iz kapitala banke.

Zato je prvi korak u određivanju limita izloženosti prema zemljama porekla dužnika odrediti koliko novca će biti na raspolaganju za pokriće gubitaka.

Potrebno je odlučiti koliko kapitala će biti rezervisano po svakoj kategoriji rizika, počevši od kategorije A (najmanji procenjeni rizik), preko kategorije „B“, do „E“ (kategorija sa najvećim rizikom).

Izbor agencija koje vrše rangiranje rizika država porekla od koje (ih) će se redovno preuzimati liste kategorizacija zemalja sa aspekta rizika zemlje. Banka se opredelila za Euromoney, Moody's i ICERC.

Za zemlje sa najmanjim procenjenim rizikom banka može alocirati veći proporcionalni deo kapitala imajući u vidu malu izloženost riziku zemlje porekla dužnika.

Kategorizacija rizika (Euromoney):

A – Najmanji rizik, zemlja pouzdana u odnosu na izmirivanje svojih obaveza

B – Veoma dobar kvalitet – veoma pouzdana

C1 –zavisna od ekonomskih uslova-još uvek dobar kvalitet

C2 –neophodan je oprez-sposobna da izvršava svoje finansijske obaveze

D1 –ranjiva na promene ekonomskih uslova – trenutna sposobnost da izvršava svoje finansijske obaveze

D2 –trenutno veoma osetljiva na neizvršavanje finansijskih obaveza-zavisna od povoljnih ekonomskih uslova

E - visok rizik- visoko osetljiva na neizvršavanje finansijskih obaveza

Što je veća kategorija (rating), to je manji rizik od gubitka i obrnuto (Euromoney risk rating, Euromoney objavljuje rangiranje do ekvivalenta 100 za svaku zemlju koja se analizira).

Izračunava se udeo raspoloživog kapitala za svaku zemlju u svakoj kategoriji rizika i potrebno je raspodeliti iznos akcijskog kapitala za zemlje koje su razvrstane u kategoriju „A“, zatim za zemlje razvrstane u kategoriju „B“ itd. sve do kategorije E

Inicijalni limit izloženosti po zemljama porekla dužnika predstavlja samo generalno prihvatljiv limit. Baziran je na informacijama koje su dostupne svima i nije prilagođen specifičnim karakteristikama banke. Od posebne je važnosti razmotriti i specifičnu poziciju banke vis a vis svake zemlje i korigovati svaki inicijalni limit u zavisnosti od različitih elemenata. U zavisnosti od njih inicijalni limit izloženosti po zemljama porekla dužnika se koriguje (umanjuje ili uvećava)

u zavisnosti od subjektivne procene rizika da bi se dobio specifični inicijalni limit izloženosti po zemljama porekla dužnika.

Potrebno je razmotriti da li su svi limiti koji su kreirani na ovaj način praktični i razumljivi. Ukoliko postoji potreba, potrebno je ponovo razmotriti i korigovati neke od pretpostavljenih faktora koji su korišćeni u modelu i korigovati limite. Sve limite izloženosti po zemljama porekla razmatra i usvaja Upravni odbor banke.

Individualni limiti izloženosti prema zemljama porekla dužnika se formalno razmatraju najmanje dva puta godišnje i ad hoc ukoliko dođe do značajne promene odnosno razvoja kompanije (dokapitalizacija, povećanje kapitala po drugim osnovama).

Limiti izloženosti po zemljama porekla dužnika se redovno kontrolišu na različite načine imajući u vidu potrebu stalne pripravnosti na nepredviđene događaje.

Banka limite izloženosti riziku zemlje utvrđuje pojedinačno po zemlji dužnika, a u slučaju utvrđene koncentracije izloženosti po pojedinim geografskim regionima - utvrđivače ih po regionalnoj osnovi.

Sastavni deo ove Procedure predstavlja imperativ obezbeđenja kontinuiranog monitoringa kretanja na tržištima, razvoju političke, tržišne, ekonomske i drugih situacija u zemljama sa liste, praćenja medija, sakupljanja informacija u kontaktima sa agentima, bankama i kolegama i po mogućnosti i ličnim posetama u slučaju značajnih ulaganja banke.

Adekvatnost kapitala

Uspostavljanje procesa interne procene adekvatnosti kapitala koji se zasniva na utvrđenim ciljevima i principima upravljanja rizicima, kao i na identifikovanju, merenju, proceni i praćenju rizika kojima je banka izložena u svom poslovanju, a radi procene kapitala potrebnog za pokriće rizika.

U cilju blagovremenog ublazavanja uticaja rizika koji mogu proizvesti negativne efekte na finansijski rezultat i kapital Banke utvrđen je limit pokazatelja adekvatnosti kapitala Banke od 13,5% ispod koga pokazatelj adekvatnosti ne bi trebao da bude , te dogovorena visina ostalih parametara rizika koji utiču na kapital Banke, kako bi Banka uskladila svoje poslovanje sa parametrima propisanim Zakonom o bankama, Odlukama i Uputstvima NBS.

Na pokazatelj adekvatnosti kapitala, koji predstavlja odnos kapitala i zbira aktive ponderisane kreditnim rizikom, kapitalnog zahteva u vezi sa deviznim rizikom koji je pomnožen recipročnom vrednošću pokazatelja adekvatnosti kapitala i kapitalnih zahteva sa ostalim tržišnim rizicima, utiču visina

- kapitala koja je uslovljena finansijskim rezultatom poslovanja
- rizične bilansne aktive i vanbilansnih stavki
- ukupne neto otvorene devizne pozicije
- vrednosti stavki u knjizi trgovanja

U cilju održavanja pokazatelja adekvatnosti kapitala, na nivou utvrđenog limita od strane Izvršnog odbora, Sektor finansija i računovodstva utvrđuje tromesečno

- nivo kapitala Banke

U obračun kapitala uključuju se, kako osrvareni finansijski rezultat na kraju meseca za koji se obračunava kapital, tako i knjigovodstvene vrednosti ostalih stavki, izuzev iznosa posebnih rezervi za procenjene gubitke koji nedostaje, a koji dostavlja Sektor plasmana i upravljanja rizicima na bazi utvrđivanja posebne rezerve za procenjene gubitke

- kapitalni zahtev za kreditni rizik

Kapitalni zahtev za kreditni rizik obuhvata utvrđivanje rizične bilansne aktive i rizičnih vanbilansnih stavki čiji obračun je zasnovan na klasifikaciji bilansnih i vanbilansnih stavki koje se nalaze u bankarskoj knjizi, koji dostavlja Sektor plasmana i upravljanja rizicima

- kapitalni zahtev za devizni rizik

Kapitalni zahtev za devizni rizik utvrđuje i dostavlja Sektor sredstava

- kapitalni zahtev za ostale tržišne rizike (cenovni rizik, rizik izmirenja/isporuke i rizik druge ugovorne strane)

U skladu sa tačkom 17 Odluke o adekvatnosti kapitala i utvrđenim ciljevima i principima upravljanja rizicima, vrednosti stavki u knjizi trgovanja i njihovo učešće u ukupnim poslovima Banke, treba održavati u dogovorenim okvirima, tako da

Banka ne bude u obavezi obračunavanja i obezbedjenja pokrića kapitalnih zahteva za cenovni rizik po osnovu HOV (dužničkih i vlasničkih), o čemu se stara Sektor investicionog bankarstva.

Banka je dužna da, u skladu sa zakonskim propisima i podzakonskim aktima, obezbedi pretpostavke za uspešno poslovanje Banke u uslovima prihvatljivih parametara za rizike, kako bi se ostvarili zadati poslovni ciljevi, odnosno pozitivan finansijski rezultat i očuvanje kapitala Banke i eliminisala mogućnost sankcija regulatornog tela zbog neidentifikovanja ostalih tržišnih rizika i neispunjenja kapitalnih zahteva za ostale tržišne rizike u skladu sa Odlukom NBS i internim Procedurama i Uputstvima Banke.

Sektor finansija i računovodstva – Odeljenje plana, analiza i izveštavanja tromesečno utvrđuje pokazatelj adekvatnosti kapitala i sa posebnim osvrtom na eventualo nastale poremećaje o istom izveštava Sektor plasmana i upravljanja rizicima koji pravi informaciju Odboru za praćenje i upravljanje rizicima

Izveštaje o rizicima izrađuju se u operativnim službama u utvrđjnim rokovima i dostavljaju se Sektoru plasmana i upravljanja rizicima, koji objedinjeni izveštaj o rizicima dostavlja Odboru za praćenje i upravljanje rizicima na razmatranje. Izveštaj Odbora za praćenje i upravljanje rizicima sa prelozima se dostavljaju Odboru za upravljanje aktivom i pasivom koji donosi odgovarajuće odluke.

Izloženost riziku prikazana je u Napomenama 20.1 i 41 do 43.

ORGANIZACIONA FORMA UPRAVLJANJA

Izvršni odbor

Izvršni odbor Banke organizuje poslovanje Banke i vrši dnevni nadzor nad aktivnostima zaposlenih u Banci.

Odbor za praćenje poslovanja Banke pomaže Upravnom odboru Banke u nadzoru nad radom Izvršnog odbora Banke i zaposlenih u Banci

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom prati izloženost Banke rizicima koji proizilaze iz strukture njenih bilansnih obaveza i potraživanja i vanbilansnih stavki, predlaže mere za upravljanje, kamatnim rizikom i rizikom likvidnosti.

Kreditni odbor odlučuje o kreditnim zahtevima u okvirima utvrđenim aktima Banke.

Odbor za praćenje i upravljanje rizicima - razmatra izveštaje o rizicima Banke i dostavlja ih Odboru za upravljanje aktivom i pasivom Banke.

Investicioni odbor - prati i analizira usklađenost poslovanja Banke po pozicijama iz knjige trgovanja sa propisanim limitima utvrđenim Odlukom Banke i Odlukom NBS.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE**31. decembar 2008. godine****Sve kvantifikacije date su u 000 RSD****4. PRIHODI I RASHODI PO OSNOVU KAMATA****a) Prihodi po osnovu kamata**

	31.12.2008.	31.12.2007.
Narodna banka Srbije		
- Repo poslovi	176.078	92.630
- Obavezna rezerva	8.975	7.117
- Depoziti	2.417	3.772
Banke	32.450	43.701
Privreda	354.981	255.831
Javni sektor	191	472
Stanovništvo	128.407	115.817
Ostali komitenti	1.237	568
Hartije od vrednosti	13.440	11.646
	718.176	531.554

b) Rashodi po osnovu kamata

	31.12.2008.	31.12.2007.
Banke	142.885	38.011
Narodna banka Srbije	389	194
Preduzeća	50.928	49.584
Javni sektor	30.697	27.506
Stanovništvo	95.018	62.654
Drugi komitenti	15.566	30.807
	335.483	208.756

5. PRIHODI I RASHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA**a) Prihodi od naknada i provizija**

	31.12.2008.	31.12.2007.
Platni promet		
- Banke	3.880	4.983
- Privreda	146.998	123.211
- Stanovništvo	13.794	16.968
Privreda – dinarski i devizni poslovi	87.665	86.796
Platne kartice	23.801	22.223
Stanovništvo – ostale bankarske usluge	95.127	92.343
Naknade po poslovima BDD	6.378	8.824
Ostale bankarske usluge	10.621	10.504
Izdate garancije i ostale potencijale obaveze	5.520	9.867
	393.784	375.719

b) Rashodi od naknada i provizija

	31.12.2008.	31.12.2007.
Usluge platnog prometa u zemlji	15.123	15.391
Naknade po poslovima sa platnim karticama	38.219	23.722
Ostale naknade i provizije	7.195	11.712
	60.537	50.825

6. GUBITAK OD PRODAJE HARTIJA OD VREDNOSTI PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA

U 2008.godini vršena je prodaja hartija kojima se trgovalo tako da je ostvaren neto gubitak po osnovu prodaje u iznosu od 2.813 dinara.

	31.12.2008.	31.12.2007.
Dobici od prodaje hartija od vrednosti po fer vrednosti kroz bilans uspeha	2.351	20.348
Gubici od prodaje hartija od vrednosti po fer vrednosti kroz bilans uspeha	5.164	17.582
	(2.813)	2.766

7. NETO RASHODI OD KURSNIH RAZLIKA

	31.12.2008.	31.12.2007.
Pozitivne kursne razlike	2.365.969	1.580.026
- nerealizovane kursne razlike	2.309.712	1.524.022
- realizovane kursne razlike	56.257	56.004
Negativne kursne razlike	(2.394.929)	(1.535.410)
- nerealizovane kursne razlike	(2.389.016)	(1.531.392)
- realizovane kursne razlike	(5.913)	(4.018)
	(28.960)	44.616

8. PRIHODI OD DIVIDENDI I UČEŠĆA

Ovi prihodi iznose dinara 4.008 (2007.- 4.020) i predstavljaju primljene dividende od učešća u kapitalu.

9. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

	31.12.2008.	31.12.2007.
Prihodi od zakupnina	2.536	2.496
Prihodi po osnovu otpisanih isknjiženih potraživanja	149	108
Ostalo	14.477	12.698
	17.162	15.302

10. NETO RASHODI PO OSNOVU INDIREKTNIH OTPISA PLASMANA I REZERVISANJA

	31.12.2008.	31.12.2007.
Prihodi od ukidanja rezervisanja		
- bilansnih pozicija	885.756	108.160
- vanbilansnih pozicija	102.724	21.773
Prihodi od ukidanja neiskorišćenih ostalih rezervisanja	1.905	
Prihodi od naplaćene suspendovane kamate	490	
Rashodi indirektnih otpisa plasmana bilansnih pozicija	(1.058.313)	(163.063)
- Plasmani klijentima	(918.207)	(94.352)
- Potraživanja za kamate i naknade	(27.094)	(7.698)
- Hartije od vrednosti	(9.812)	(10.957)
- Ostala sredstva	(103.200)	(50.056)
Rashodi rezervisanja za vanbilansne pozicije	(120.826)	(19.975)
Rashodi ostalih rezervisanja		(5.443)
	(188.264)	(58.548)

10.a Promene na računima ispravke vrednosti potraživanja

	Kreditni komitentima	Potraživ. za kamate i naknade	Ostala aktiva	Hartije od vrednosti	Ukupno
	Ispravka	Ispravka	Ispravka	Ispravka	
Stanje 01.01.2008.	663.216	17.897	29.308	63.090	773.511
Ispravke vrednosti u toku godine	918.207	27.094	103.200	9.812	1.058.313
Ostalo – kursne razlike	53.515	562	20		54.097
Ostalo - prenos					-
	(782.975)	(20.097)	(64.083)	(18.601)	(885.756)
Otpisi	(748)				(748)
Kursne razlike					
Stanje 31.12.2008.	851.215	25.456	68.445	54.301	999.417

10.b Posebna rezerva za procenjene gubitke

Na osnovu kategorizacije plasmana utvrdjene saglasno propisima Narodne banke Srbije na dan 31.decembra 2008.godine procenjena je posebna rezerva za procenjene gubitke po osnovu ukupne izloženosti Banke kreditnom riziku

	31.12.2008.	31.12.2007.
Obračunata posebna rezerva za procenjene gubitke u skladu sa odlukom NBS po osnovu		
- bilansnih plasmana	1.233.260	1.004.555
- vanbilansnih stavki	63.747	92.436
	1.297.007	1.096.991
Ispravke vrednosti i rezervisanja obračunata u skladu sa internom metodologijom (MRS 39)		
- ispravke vrednosti bilansne aktive	(999.417)	(773.511)
- rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama	(41.681)	(23.579)
	(1.041.098)	(797.090)
Više obračunato rezervisanje po bilansnim i vanbilansnim stavkama u skladu sa internom metodologijom u odnosu na odluku Narodne banke Srbije	1.651	22.419
Rezerve iz dobiti za procenjene gubitke po bilansnoj aktivi i vanbilansnim stavkama	257.560	322.320
Rezerve iz dobiti formirane u toku prethodnih godina	(11.878)	(11.878)
Iznos nedostajuće posebne rezerve za procenjene gubitke	245.682	310.442

U skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki, razlika iznosa posebne rezerve za procenjene gubitke obračunate u skladu sa navedenom odlukom i iznosa ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama koja su obračunata u skladu sa interno usvojenom metodologijom, predstavlja odbitnu stavku za obračun kapitala u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala.

Iznos nedostajuće posebne rezerve za procenjene gubitke Banka će izdvojiti na teret akumulirane dobiti budućih perioda, nakon odluke Skupštine Banke.

11. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

	31.12.2008.	31.12.2007.
Neto zarade	356.381	346.033
Porezi i doprinosi na zarade	144.125	139.603
Ostali lični rashodi	103.861	6.348
	604.367	491.984

12. TROŠKOVI AMORTIZACIJE

	31.12.2008.	31.12.2007.
Troškovi amortizacije (Napomena 3. 5)	48.388	47.322

13. OPERATIVNI I OSTALI POSLOVNI RASHODI

	31.12.2008.	31.12.2007.
Troškovi materijala	51.027	47.693
Zakupnine	62.943	46.029
Troškovi održavanja osnovnih sredstava	18.992	20.372
Troškovi PTT usluga	29.926	29.358
Troškovi reklame i propagande	8.417	10.258
Troškovi naknada zaposlenima	13.345	12.184
Troškovi reprezentacije	5.345	6.209
Intelektualne usluge	22.601	19.329
Troškovi obezbedjenja imovine	16.936	10.461
Sudske i administrativne takse	8.250	4.684
Troškovi premije osiguranja	12.540	11.170
Troškovi poreza i doprinosa	104.961	101.367
Otpis nenaplativih potraživanja		2.948
Ostali troškovi	44.868	28.143
	400.151	350.205

14. PRIHODI OD PROMENE VREDNOSTI IMOVINE I OBAVEZA

	31.12.2008.	31.12.2007.
Prihodi od promene vrednosti plasmana	334.735	178.456
- revalorizacija indeksom rasta cena na malo - privreda	30.113	37.250
- ugovorena valutna klauzula - privreda	241.244	99.426
- ugovorena valutna klauzula - stanovništvo	63.378	41.780
Prihodi od promene vrednosti hartija od vrednosti	23.092	52.011
Prihodi od promene vrednosti potraživanja	4.643	2.744
Prihodi od promene vrednosti obaveza	8.746	2.679
	371.216	235.890

15. RASHODI OD PROMENE VREDNOSTI IMOVINE I OBAVEZA

	31.12.2008.	31.12.2007.
Rashodi od promene vrednosti plasmana	207.057	121.333
- ugovorena valutna klauzula – privreda	171.371	78.851
- ugovorena valutna klauzula – stanovništvo	35.686	42.482
Rashodi od promene vrednosti hartija od vrednosti	214.272	81.921
Rashodi od promene vrednosti potraživanja	2.436	2.604
Rashodi od promene vrednosti obaveza	31.474	2.871
	455.239	208.729

16. POREZ NA DOBITAK**a) Komponente poreza na dobitak**

	31.12.2008.	31.12.2007.
Tekući porez	(369)	
Odloženi porez	4.251	11.780
	3.882	11.780

b) Usaglašavanje poreza na dobitak i proizvoda dobitka pre oporezivanja i propisane poreske stope

	31.12.2008.	31.12.2007.
Dobitak (gubitak) pre oporezivanja	(619.806)	(206.503)
- kapitalni dobici	(24.643)	(44.993)
- kapitalni gubici	17.258	29.329
- troškovi koji se ne priznaju u poreskom bilansu	14.907	31.228
- amortizacija obračunata u finansijskim izveštajima	48.338	47.322
- amortizacija obračunata u poreske svrhe	(42.645)	(42.708)
Ukupno	(606.594)	(186.325)
Iznos gubitka iz Poreskog bilansa iz prethodnih godina do visine oporezive dobiti		
Ostatak oporezive dobiti		
Kapitalni dobici/gubici		
Kapitalni dobici tekuće godine	24.643	44.993
Kapitalni gubici tekuće godine	(17.258)	(29.329)
Kapitalni dobici	7.385	15.664
Poreska osnovica	7.385	15.664
Obračunat porez na dobit(10%)	738	1.566
Umanjenje po osnovu novih radnika na neodredj.vreme		(1.566)
Umanjenje po osnovu ulaganja u osnovna sredstva	(369)	
Poreska osnovica na dan 31.decembar	(369)	
Poreski krediti po osnovu ulaganja u osnovna sredstva	4.466	13.188
Efektivi nepriznavanja ostalih stalnih razlika		(1.052)
Ostalo	(215)	(356)
	3.882	11.780
Efektivna poreska stopa	(0,63%)	(5,70%)

c) Komponente odloženih poreskih sredstva i obaveza

	31.12.2008.	31.12.2007.
Odložena poreska sredstva po osnovu poreskih kredita po osnovu ulaganja u osnovna sredstva	17.654	13.188
Odložene poreske obaveze po osnovu razlike u troškovima amortizacije za poreske i računovodstvene svrhe	(48.201)	(35.962)
	(30.547)	(22.774)

d) Promene na odloženim poreskim sredstvima (obavezama)

31.12.2008. 31.12.2007.

Odložena poreska sredstva		
Stanje na početku godine	13.188	1.052
Povećanje po osnovu priznatih poreskih kredita po osnovu ulaganja u osnovna sredstva	4.466	13.188
Ukidanje po osnovu nepriznavanja odloženih poreskih sredstava po osnovu rezervisanja za otpremnine		(1.052)
Stanje na kraju godine	17.654	13.188

31.12.2008. 31.12.2007.

Odložene poreske obaveze		
Stanje na početku godine	(35.962)	(4.478)
Povećanje po osnovu odloženih poreskih obaveza po osnovu efekata razlike u troškovima amortizacije za poreske i računovodstvene svrhe	(12.239)	(31.484)
Stanje na kraju godine	(48.201)	(35.962)

e) Neiskorišćeni poreski krediti**Ukupna poreska sredstva**

Godina nastanka	Godina isteka	Poreski krediti
2003	2013	53.970
2004	2014	201.155
2005	2015	86.140
2006	2016	-
2007	2017	186.325
2008	2018	<u>606.594</u>
		1.134.183

Na osnovu člana 32 Zakona o porezu nadobit preduzeća, gubici ostvareni iz poslovnih, finansijskih i neposlovnih transakcija, utvrđeni u poreskom bilansu izuzev onih iz kojih proizilaze kapitalni gubici i dobiti utvrđeni u skladu sa ovim Zakonom, mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od deset godina.

Usled neizvesnosti po pitanju ostvarivanja dovoljnog dobitka naspram kog bi se mogli iskoristiti poreski gubici, Banka u toku 2008.godine, nije priznala odložena poreska sredstva po ovom osnovu.

Odložena poreska sredstva u 2008.godini uvećana su za iznos od 4.466 dinara koliko iznosi poreski kredit po osnovu ulaganja u osnovna sredstva za 2008.godinu.

Odložene poreske obaveze se odnose na razlike između vrednosti sredstava u bilansu stanja i vrednosti koju priznaju poreski propisi koje imaju za rezultat različite iznose amortizacije u bilansu uspeha i poreskom bilansu. Utvrđena odložena poreska obaveza od 48.201 dinara formirana je doknjižavanjem iznosa od dinara 12.239 na već postojeću poresku obavezu od dinara 35.962. Za iznos od 12.024 dinara smanjene su revalorizacione rezerve (10% od formirane revalorizacione rezerve po osnovu procene vrednosti nekretnina, čiji je efekat iznosio 120.247 dinara), a 215 dinara je knjiženo na teret dobiti.

17. GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI

	31.12.2008.	31.12.2007.
Zlato i drugi plemeniti metali	2	2
Gotovina u blagajni		
- u dinarima	224.277	208.603
- u stranoj valuti	180.376	202.462
Žiro račun	795.657	219.438
Ostala novčana sredstva u stranoj valuti	157.900	208.557
Čekovi u stranoj valuti poslani na naplatu	2.922	8.000
Ispravka vrednosti u stranoj valuti	(25)	
	1.361.109	847.062

18. OPOZIVI DEPOZITI I KREDITI

	31.12.2008.	31.12.2007.
Hartije od vrednosti koje se mogu refinansirati		
- u dinarima	450.000	1.400.000
Obavezna rezerva		
- u stranoj valuti	798.748	841.795
Plasmani bankama		
- u dinarima	50.000	250.000
- u stranoj valuti	7.672	6.796
Ispravka vrednosti		
- u dinarima		
- u stranoj valuti	(20)	
	1.306.400	2.498.591

Obavezna rezerva kod Narodne banke Srbije predstavlja minimalnu rezervu dinarskih sredstava izdvojenu u skladu a Odlukom o obaveznoj rezrvi kod NBS i uključena je u žiro račun Banke. Banke su dužne da održavaju prosečno stanje svog dinarskog žiro računa iznad nivoa obavezne rezerve za taj mesec. Obračunata dinarska obavezna rezerva za decembar 2008. godine iznosi RSD 797.305.

Obavezna rezerva u stranoj valuti predstavlja minimalnu deviznu rezervu u skladu sa Odlukom o obaveznoj rezervi kod NBS i izračunava se na osnovu prosečnog iznosa obaveza po deviznim depozitima i drugim deviznim obavezama u toku jednog kalendarskog meseca. Obračunata obavezna rezerva za decembar 2008. godine iznosi RSD 798.748. Banka je bila u saglasnosti sa navedenom regulativom na dan 31.12.2008. godine.

Narodna banka Srbije plaća Banci kamatu na izdvojena sredstva na obračunatu dinarsku obaveznu rezervu u visini od 2,5% na godišnjem nivou. Kamata se obračunava na ostvaren prosek dnevnog stanja žiro računa Banke koji ne prelazi iznos obračunate dinarske obavezne rezerve.

Narodna banka Srbije ne plaća kamatu na izdvojena sredstva obavezne rezerve u stranoj valuti.

Iznos od 450.000 dinara odnosi se na plasmane NBS po repo transakcijama. Narodna banka Srbije na ove plasmane plaća kamatu po kamatnoj stopi u visini referentne stope koja je na kraju 2008. godine iznosila 17,75% na godišnjem nivou.

19. POTRAŽIVANJA PO OSNOVU KAMATA, NAKNADA, PRODAJE, PROMENE FER VREDNOSTI DERIVATA I DRUGA POTRAŽIVANJA

	31.12.2008.	31.12.2007.
Dospela kamata i naknada od banaka	1.666	2.835
- u dinarima	1.663	2.809
- u stranoj valuti	3	26
Ispravka vrednosti	(1.058)	(1.105)
- u dinarima	(1.058)	(1.105)
- u stranoj valuti		
Dospela kamata i naknada od komitenata	67.211	42.008
- u dinarima	62.475	39.364
- u stranoj valuti	4.736	2.644
Ispravka vrednosti	(24.398)	(16.792)
- u dinarima	(24.211)	(16.783)
- u stranoj valuti	(187)	(9)
Dospela kamata po hartijama od vrednosti		
Potraživanja po osnovu prodaje	1.722	
	45.143	26.946

20. DATI KREDITI I DEPOZITI

	31.12.2008.	31.12.2007.
Banke		
- u dinarima		
Kratkoročni krediti	60.267	160.267
- u stranoj valuti		
Kratkoročni depoziti	5.550	6.079
Ispravka vrednosti		
- u dinarima	(60.267)	(60.267)
- u stranoj valuti	(14)	
Svega banke	5.536	106.079
Komitenti		
- u dinarima		
Kratkoročni krediti	1.813.812	1.050.241
Dugoročni krediti	1.092.273	723.897
- u stranoj valuti		
Kratkoročni krediti	506.005	290.716
Dugoročni krediti	252.609	313.185
Ispravka vrednosti		
- u dinarima	(475.500)	(259.846)
- u stranoj valuti	(116.089)	(162.240)
Svega komitenti	3.073.110	1.955.953
Ukupno	3.078.646	2.062.032

Kreditni do jedne godine u dinarima i stranoj valuti su odobreni pravnim licima i preduzetnicima na period od 3 meseca do jedne godine, uz nominalne kamatne stope za dinarske plasmane na godišnjem nivou u rasponu od 5% do 33,74%

(efektivne kamatne stope od 6,21% do 33,77%), odnosno za plasmane u stranoj valuti na godišnjem nivou od 9 - 12% (efektivne kamatne stope od 10,87% do 16,12%).

Kratkoročni krediti do 3 meseca (krediti za likvidnost) odobreni su uz nominalne kamatne stope od 19,22% do 28,44% (efektivne kamatne stope od 23,16% do 41,67%⁹).

Kreditni do 1 godine u dinarima odobravani su stanovništvu na period od 6 meseci do 1 godine, uz kamatne stope na godišnjem nivou u rasponu od 5% do 30,98% (efektivne kamatne stope od 10,22% do 30,99%).

Kreditni preko jedne godine u dinarima su odobravani pravnim licima i preduzetnicima, uz godišnju nominalnu kamatnu stopu u rasponu od 5,5% do 16,5% godišnje (efektivna kamatna stopa od 5,5% do 25,26%), a devizni od 9% do 12% godišnje (efektivne kamatne stope od 10,87% do 14,22%).

Kratkoročni krediti bankama su odobravani na period jedan do tri dana uz kamatnu stopu od 9,2% do 19,30% na godišnjem nivou.

Kreditni preko jedne godine u dinarima odobravani su stanovništvu na period od 24 - 60 meseci uz kamatnu stopu na godišnjem nivou od 5% - 30,98% (efektivne kamatne stope od 8,35% do 30,99%).

20.1 KREDITNI RIZIK

a) Maksimalna izloženost kreditnom riziku po bilansnim i vanbilansnim stavkama

	31.12.2008	31.12.2007
Maksimalna izloženost po bilansnim stavkama		
Opozivi depoziti i krediti	20	
Potraživanja po osnovu kamata, naknada, prodaje, promene fer vrednosti derivata i druga potraživanja	25.456	17.897
Kreditni i avansi klijentima	651.870	482.354
Hartije od vrednosti (bez sopstvenih akcija)	3.126	11.897
Udeli (učesća)	51.175	51.193
Ostali plasmani	199.300	168.373
Ostala sredstva	68.445	41.797
	999.392	773.511
Maksimalna izloženost po vanbilansnim stavkama	41.681	23.579
Ukupna izloženost	1.041.073	797.090

b) Potraživanja za procenu kreditnog rizika

	Potraživanja bez docnje (radjena grupna IV)	Potraživanja sa docnjom (radjena grupna IV)	Ispravljeno (radjena pojed IV)	Ukupno bruto	Grupne ispravke		Pojedinačne ispravke	Ukupne ispravke	Ukupno neto
					Grupna IV za potraž bez docnje	Grupna IV za potraž sa docnjom			
31.12.2008.									
Potrošački	14.486	15.496	2.535	32.517	62	905	2.535	3.502	29.015
Stambeni	3.799	8.682		12.481	16	131		147	12.334
Gotovinski i ostali	159.527	137.979	0	297.506	686	3.314		4.000	293.506
Poljoprivredna delatnost	4.557	223	0	4.780	20	5		25	4.755
Kartice	301.393	25.209		326.602	1.714	1.745		3.459	323.143
Minusi po tek.računima	221.717	99.619	9.356	330.692	1.249	13.423	9.356	24.028	306.664
ukupno	705.479	287.208	11.891	1.004.578	3.747	19.523	11.891	35.161	969.417
MSP i velika preduzeća	131.449	107.399	4.380.816	4.619.664	2.241	3.034	767.330	772.605	3.847.059
Preduzetnici	46.608	236.286	7.997	290.891	143	912	7.997	9.052	281.839
ukupno	178.057	343.685	4.388.813	4.910.555	2.384	3.946	775.327	781.657	4.128.898
Potraživanja od banaka	631.452	0	222.204	853.656	2.076		222.204	224.280	629.376
ukupno	809.509	343.685	4.611.017	5.764.211	4.460	3.946	997.531	1.005.937	4.758.274
Svega	1.514.988	630.893	4.622.908	6.768.789	8.207	23.469	1.009.422	1.041.098	5.727.691

	Potraživanja bez docnje (radjena grupna IV)	Potraživanja sa docnjom (radjena grupna IV)	Ispravljeno (radjena pojed IV)	Ukupno bruto	Grupne ispravke		Pojedinačne ispravke	Ukupne ispravke	Ukupno neto
					Grupna IV za potraž bez docnje	Grupna IV za potraž sa docnjom			
31.12.2007.				0				0	0
Potrošački			1.674	1.674			1.633	1.633	41
Stambeni		1.797		1.797		343		343	1.454
Gotovinski i ostali		2.652		2.652		420		420	2.232
Poljoprivredna delatnost				0				0	0
Kartice				0				0	0
Minusi po tek.računima	0	13.411	10.388	23.799		13.409	10.388	23.797	2
ukupno	0	17.860	12.062	29.922	0	14.172	12.021	26.193	3.729
MSP i velika preduzeća			923.258	923.258			601.665	601.665	321.593
Preduzetnici			6.576	6.576			4.658	4.658	1.918
ukupno	0	0	929.834	929.834	0	0	606.323	606.323	323.511
Potraživanja od banaka			164.574	164.574			164.574	164.574	0
ukupno	0	0	1.094.408	1.094.408	0	0	770.897	770.897	323.511
Svega	0	17.860	1.106.470	1.124.330	0	14.172	782.918	797.090	327.240

c) Potraživanja za procenu kreditnog rizika koja ne kasne ni jedan dan i nisu obezvređena

	Prihvatljiv rizik	Pod prismotrom	Ispod standarda	Ukupno bruto
31.12.2008.				
Potrošački	14.486			14.486
Stambeni	3.799			3.799
Gotovinski i ostali	159.527			159.527
Poljoprivredna delatnost	4.557	0	0	4.557
Kartice	301.393	0	0	301.393
Minusi po tek.računima	221.717	0	0	221.717
ukupno	705.479	0	0	705.479
MSP i velika preduzeća	124.284	7.165		131.449
Preduzetnici	46.608			46.608
ukupno	170.892	7.165	0	178.057
Potraživanja od banaka	631.452	0		631.452
ukupno	802.344	7.165	0	809.509
Svega	1.507.823	7.165	0	1.514.988

	Prihvatljiv rizik	Pod prismotrom	Ispod standarda	Ukupno bruto
31.12.2007.				
Potrošački				
Stambeni				
Gotovinski i ostali				
Poljoprivredna delatnost	0	0	0	0
Kartice	0	0	0	0
Minusi po tek.računima	0	0	0	0
MSP i velika preduzeća				0
Preduzetnici				0
ukupno	0	0	0	0
Potraživanja od banaka		0		0
ukupno	0	0	0	0

d) Potraživanja za procenu kreditnog rizika koja kasne ali nisu obezvređena

	do 30 dana	od 30-60 dana	od 60-90 dana	od 90-180 dana	od 180-365 dana	od 1-5 god	preko 5 god	Ukupno
31.12.2008.								0
Potrošački	13.745	1.503	132	79	37			15.496
Stambeni	8.682							8.682
Gotovinski i ostali	111.057	20.396	4.181	1.878	467			137.979
Poljoprivredna delatnost	223							223
Kartice	14.608	5.313	2.484	2.339	465			25.209
Minusi po tek.računima	90.031	2.695	1.667	2.719	2.507			99.619
ukupno	238.346	29.907	8.464	7.015	3.476	0	0	287.208
MSP i velika preduzeća	101.834	5.565						107.399
Preduzetnici	225.646	10.640						236.286
ukupno	327.480	16.205	0	0	0	0	0	343.685
Potraživanja od banaka	0							0
ukupno	327.480	16.205	0	0	0	0	0	343.685
Svega	565.826	46.112	8.464	7.015	3.476	0	0	630.893

	do 30 dana	od 30-60 dana	od 60-90 dana	od 90-180 dana	od 180-365 dana	od 1-5 god	preko 5 god	Ukupno
31.12.2007.								
Potrošački								
Stambeni				306	1.491			1.797
Gotovinski i ostali				1.745	907			2.652
Poljoprivredna delatnost								0
Kartice								0
Minusi po tek.računima				294	13.117			13.411
ukupno	0	0	0	2.345	15.515	0	0	17.860
MSP i velika preduzeća								0
Preduzetnici								0
ukupno	0	0	0	0	0	0	0	0
Potraživanja od banaka	0							0
ukupno	0	0	0	0	0	0	0	0
Svega	0	0	0	2.345	15.515	0	0	17.860

21. HARTIJE OD VREDNOSTI (BEZ SOPSTVENIH AKCIJA)

Hartije od vrednosti (bez sopstvenih akcija) obuhvataju:

	31.12.2008.	31.12.2007.
Obveznice RS po osnovu stare devizne štednje		
- Nominalna vrednost	72.781	109.908
- Odstupanje od nominalne vrednosti	(19.870)	(22.282)
	52.911	87.626
Akcije		
- Nominalna vrednost	68.307	48.775
- Odstupanje od nominalne vrednosti	(4.438)	154.130
	63.869	202.905
HOV raspoložive za prodaju		
- Nominalna vrednost	6.697	
- Odstupanje od nominalne vrednosti	3.559	
	10.256	
Ostale hartije od vrednosti kojima se trguje – dospele		11.897
Hartije od vrednosti koje se drže do dospeća	104.474	36.037
Ispravka vrednosti	(3.125)	(11.897)
	228.385	326.568

Hartije od vrednosti kojima se trguje procenjene su po tržišnoj vrednosti, a efekat procene knjižen je u korist bilansa uspeha.

Potraživanja po osnovu eskonta menica predstavljaju ulaganja sa rokom dospeća do 120 dana uz eskontnu stopu od 23,37% do 29,20% na godišnjem nivou (efektivne kamatne stope od 25,33% do 31,27%).

22. UDELI (UČEŠĆA)

	31.12.2008.	31.12.2007.
Učešća u kapitalu banaka	3.230	3.605
Odstupanje tržišne od nominalne vrednosti	1.020	10.092
	4.250	13.697
Učešća u kapitalu drugih preduzeća	48.345	53.603
Odstupanje tržišne od nominalne vrednosti		26.711
	48.345	80.314
Učešća u kapitalu drugih komitenata		865
Odstupanje tržišne od nominalne vrednosti		1.581
		2.446
Ispravka vrednosti	(51.175)	(51.193)
	1.420	45.264

Hartije od vrednosti raspoložive za prodaju procenjene su po tržišnoj vrednosti, a efekat procene knjižen je u okviru kapitala na revalorizacione rezerve.

23. OSTALI PLASMANI

	31.12.2008.	31.12.2007.
Banke		
- u dinarima		
Kratkoročni ostali plasmani	111	111
Dugoročni ostali plasmani	15.092	14.388
- u stranoj valuti		
Kratkoročni krediti i plasmani	555.384	738.239
Ostali plasmani	117.374	103.294
Ostali plasmani NBS	9.540	1
Ispravka vrednosti		
- u dinarima	(111)	(111)
- u stranoj valuti	(118.814)	(103.294)
Svega banke	578.576	752.628
Komitenti		
- u dinarima		
Potraživanja za plaćanja izvršena po datim avalima i garancijama	92.668	99.015
Kratkoročni ostali plasmani	89.065	107.464
Dugoročni ostali plasmani	78.903	51.842
- u stranoj valuti		
Kratkoročni ostali plasmani	9.495	7.470
Ispravka vrednosti		
- u dinarima	(78.739)	(63.447)
- u stranoj valuti	(1.635)	(1.521)
Svega komitenti	189.757	200.823
Ukupno	768.333	953.451

Kratkoročni devizni plasmani bankama su odobravani na period jedan do sedam dana uz kamatnu stopu od 3,0% do 9,20%.

24. OSTALA SREDSTVA

	31.12.2008.	31.12.2007.
- u dinarima		
Potraživanja po osnovu avansa za obrtna sredstva	483	152
Potraživanja po osnovu avansa datih za trajna ulaganja	126	581
Potraživanja od zaposlenih	24.053	34.351
Potraživanja po osnovu preplaćenih poreza i doprinosa	57	538
Potraživanja za više plaćen porez na dobit	4.468	3.781
Potraživanja po osnovu plaćenih obaveza	8.399	6.682
Potraživanja po osnovu poreza na promet	1.799	1.810
Potraživanja po ostalim osnovama	18.475	16.489
Prolazni i privremeni računi	(67)	(26)
Potraživanja u obračunu	6.527	3.777
Razgraničena potraživanja po osnovu kamate	8.896	23.106
Razgraničeni troškovi	3.446	3.011
Ostala aktivna vremenska razgraničenja	5.525	
Zalihe	5.646	5.760
Sredstva stečena naplatom potraživanja	44.491	104.055
	132.324	204.067
- u stranoj valuti		
Potraživanja u obračunu	6.192	1.051
Razgraničena potraživanja po osnovu kamate	119	25.736
	6.311	26.787
Ispravka vrednosti		
- u dinarima	(71.563)	(32.941)
- u stranoj valuti	(643)	(12.489)
	66.429	185.424

(a) Koncentracija po regionima

Sva finansijska sredstava plasirana su na teritoriji Republike Srbije.

(b) Koncentracija po delatnostima

	Opozivi depoziti i krediti	Potraživ. za kamate	Dati krediti i depoziti	HOV	Udeli (učešća)	Ostali plasmani	Ostala sredstva	Ukupno
Poljoprivreda, lov, ribolov i šumarstvo		5.063	144.397	9.898		1.545	2.612	163.515
Rudarstvo, energetika i prerađivačka industrija		12.950	944.991	55.989		22.262	6.251	1.042.443
Gradjevinarstvo		1.844	143.986	6.866		1.863	1	154.560
Trgovina		17.589	846.603	12.104		2.497	283	879.076
Usluge, turizam, ugostiteljstvo i saobraćaj		1.455	139.692	3.552	3		45	144.747
Državne administracija i druge javne usluge		102	11.486	52.911			6.463	70.962
Banke	1.306.400	604	5.536	62.013	1.417	578.576	8.419	1.962.965
Ostalo		3.351	371.118	25.052		4.771	15.848	420.140
Stanovništvo		2.185	470.837			156.819	26.507	656.348
31.decembar 2008.godine	1.306.400	45.143	3.078.646	228.385	1.420	768.333	66.429	5.494.756
31.decembar 2007.godine	2.498.591	26.946	2.062.032	326.568	45.264	953.451	185.424	6.098.276

Tokom 2007.godine Banka je primila sredstva za naplatu potraživanja u iznosu od dinara 64.443 pa je stanje ovih materijalnih vrednosti 31.decembra 2007.godine iznosilo 104.055 dinara. U 2008.godini nije bilo novih preuzimanja već samo prodaje ranije stečenih materijalnih vrednosti tako da na dan 31.decembra 2008.godine vrednost istih iznosi 44.491 dinar. Imajući u vidu odstupanja tržišnih vrednosti, po kojima su ove nepokretnosti prodane ili postoji mogućnost njihove prodaje, od knjigovodstvene vrednosti, fer vrednost ovih sredstava na dan 31.decembra 2007.godine je iznosila 95.458 dinara, a na dan 31.decembra 2008.godine iznosi dinara 36.665.

25. NEMATERIJALNA ULAGANJA

Osnovna sredstva i nematerijalna ulaganja obuhvataju:

	31.12.2008.	31.12.2007.
Nematerijalna ulaganja		
- koncesije, patenti, licence i slična prava	148	1.674
- avansi i nematerijalna ulaganja u pripremi		1.578
- ostala prava	8.220	9.775
	8.368	13.027

26. OSNOVNA SREDSTVA I INVESTICIONE NEKRETNINE

Osnovna sredstva i investicione nekretnine obuhvataju:

	31.12.2008.	31.12.2007.
Osnovna sredstva		
- zemljište	1.612	1.612
- građevinski objekti	866.478	760.537
- oprema	82.208	78.748
- osnovna sredstva u pripremi	7.163	16.674
- investicione nekretnine		437
	957.461	858.008

U skadu sa MRS 16 i Računovodstvenim politikama rukovodstvo Banke je u 2008.godini procenilo da se knjigovodstvena vrednost nekretnina razlikuje od tržišne vrednosti istih i da treba izvršiti usaglašavanje knjigovodstvene sa tržišnom vrednošću primenjujući model revalorizacije za naknadno merenje nekretnina.

Procena tržišne vrednosti nekretnina Banke izvršena je na dan 31.12.2008.godine od strane ovlašćenog procenjivača.

Efekti revalorizacije nastali povećanjem vrednosti nekretnina od dinara 120.247 knjiženi su u korist revalorizacionih rezervi i na taj način je knjigovodstvena vrednost nekretnina svedena na tržišnu.

U 2008.godini izvršena je prodaja investicione nekretnine koja je u 2007.godini iznosila dinara 437.

Tabela promena na osnovnim sredstvima i investicionim nekretninama

	Zemljiš.	Gradjevinski objekti	Investic. Nekretn.	Kompjuteri	Ostala oprema	Avansi i investic. u toku	UKUPNO
<i>Nabavna vrednost</i>							
Stanje 01.01.2008.	1.612	1.111.817	443	137.243	75.159	16.674	1.342.948
Nabavka novih osnovn. sred.		620		12.310	9.053		21.983
Prenos sa osnovn.sred. u pripremi				9.512		(9.512)	
Prenos sa avansa i inv.nekretnina				50			50
Rashodovanje				(16.160)	(2.286)		(18.446)
Prodaja		(946)	(443)		(827)		(2.216)
Procena(revalorizacija)		182.630					182.630
Ostalo							
Stanje 31.12.2008. godine	1.612	1.294.121		142.955	81.099	7.162	1.526.949
<i>Ispravka vrednosti</i>							
Stanje 01.01.2008.godine		351.280	6	88.655	44.999		484.940
Obračunata amortizacija		14.451	6	19.512	7.931		41.900
Rashodovanje				(16.160)	(2.286)		(18.446)
Prodaja		(471)	(12)		(806)		(1.289)
Procena (revalorizacija)		62.383					62.383
Prenosi sa investicionih nekretnina							-
Ostalo							
Stanje 31.12.2008. godine	-	427.643		92.007	49.838	-	569.488
Sadašnja vrednost 31.12.2008. g.	1.612	866.478		50.948	31.261	7.162	957.461
Sadašnja vrednost 31.12.2007. g.	1.612	760.537	437	48.588	30.160	16.674	858.008

Tabela promena na nematerijalnim ulaganjima

	Licence i sl. prava	Ulag u tuđa osn. sred.	Ostalo	Nemat. ulag u pripremi	Avansi	UKUPNO
<i>Nabavna vrednost</i>						
Stanje 01.01.2008. g.	7.627		40.061	1.578		49.266
Nabavka			1.271			1.271
Prenos sa avansa			2.086	(1578)		508
Rashodovanje						
Stanje 31.12.2008. g.	7.627		43.418			51.045
<i>Ispravka vrednosti</i>						
Stanje 01.01.2008.godine	5.953		30.286			36.239
Obračunata amortizacija	1.526		4.912			6.438
Rashodovanje						
Stanje 31.12.2008. godine	7.479		35.198			42.677
Sadašnja vrednost 31.12.2008. god	148		8.220			8.368
Sadašnja vrednost 31.12.2007. god.	1.674		9.775	1.578		13.027

Na dan 31. decembra 2008. godine za građevinske objekte sadašnje vrednosti u iznosu od 184.561 dinara Banka poseduje odgovarajuću kupoprodajnu dokumentaciju, odnosno dokumentaciju o pravnom osnovu sticanja, ali ne i vlasničke listove. Navedeni objekti nisu uknjiženi kao vlasništvo Banke, obzirom da na teritoriji gde se objekti nalaze nisu uspostavljene katastarske evidencije nepokretnosti.. Rukovodstvo Banke je preduzelo sve neophodne mere radi pribavljanja vlasničkih listova.

Nematerijalna ulaganja na dan 31. decembra 2008. godine odnose se na nabavljene softvere i licence.

27. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA

Odložena poreska sredstva u 2008. godini iznose 17.654 dinara i uvećana su za iznos od 4.466 dinara koliko iznosi poreski kredit po osnovu ulaganja u osnovna sredstva za 2008. godinu.

28. TRANSAKCIONI DEPOZITI

	31.12.2008.	31.12.2007.
Banke		
- u dinarima	91.764	128.869
- u stranoj valuti	25.011	8.182
Komitenti		
- u dinarima	1.179.097	1.458.038
- u stranoj valuti	251.520	319.022
	1.547.392	1.914.111

29. OSTALI DEPOZITI

	31.12.2008	31.12.2007.
Banke		
Depoziti po vidjenju		
- u dinarima	947	183
- u stranoj valuti	34.732	33.631
Kratkoročni depoziti		
- u dinarima	1.076.000	667.000
- u stranoj valuti	739.119	149.176
Dugoročni depoziti:		
- u dinarima		
- u stranoj valuti		
Svega banke	1.850.798	849.990
Komitenti		
Depoziti po vidjenju		
- u dinarima	315.768	337.963
- u stranoj valuti	672.383	738.331
Kratkoročni depoziti		
- u dinarima	502.361	903.251
- u stranoj valuti	1.335.445	1.064.555
Dugoročni depoziti		
- u dinarima	71.669	99.139
- u stranoj valuti	25.416	31.119
Svega komitenti	2.923.042	3.146.916
Ukupno	4.773.840	4.024.348

Obaveze prema klijentima (transakcioni i ostali depoziti) imaju sledeću strukturu:

	31.12.2008.	31.12.2007.
Banke	2.021.574	987.042
Preduzeća	1.253.075	1.967.531
Preduzetnici	157.368	52.272
Javni sektor	242.697	338.596
Strana lica	9.465	43.413
Stanovništvo	2.459.895	2.227.579
Ostali klijenti	177.158	322.026
Ukupno	6.321.232	5.938.459

Transakcioni depoziti u dinarima i u stranoj valuti su nekamatonosni, osim po aranžmanima gde se kamata kretala u rasponu od 2,4% do 13,5% na godišnjem nivou.

Depoziti po vidjenju u dinarima, najvećim delom, predstavljaju stanja namenskih računa preduzeća, državnih i drugih organizacija. Ovi depoziti su nekamatonosni, osim dinarskih sredstava KRT-a lokalne samouprave, a kamata se kretala od 0,0% do 16,05% na godišnjem nivou.

Depoziti po vidjenju preduzeća i državnih organizacija u stranoj valuti su nekamatonosni, a kratkoročno oročeni depoziti u stranoj valuti deponovani su po kamatnoj stopi od 2,5% do 6,95% godišnje.

Dinarski štedni računi su deponovani uz godišnju kamatnu stopu od 0,00% do 15,62%. Devizni štedni računi su deponovani uz godišnju kamatnu stopu od 0,00% do 8,50%.

Kratkoročni depoziti preduzeća u dinarima su deponovani u rasponu od 0,00% do 16,50%, na godišnjem nivou, u zavisnosti od datuma dospeća.

30. PRIMLJENI KREDITI

	31.12.2008	31.12.2007.
Kratkoročni krediti		
- u dinarima		
Banke	118.135	
Dugoročni krediti		
- u dinarima		
NBS	3.886	4.858
Republika Srbija	184	184
Ostale finansijske obaveze		
Kratkoročne		
- u dinarima	29	29
- u stranoj valuti	235	3.340
Dugoročne		
- u stranoj valuti	24	21
	122.493	8.432

31. OBAVEZE PO OSNOVU KAMATA, NAKNADA I PROMENE VREDNOSTI DERIVATA

	31.12.2008.	31.12.2007.
Banke		
- u dinarima	14.451	5.642
- u stranoj valuti	298	44
Svega banke	14.839	5.686
Komitenti		
- u dinarima	4.846	7.381
- u stranoj valuti	6	
Svega komitenti	4.852	7.381
Ukupno	19.691	13.067

32. OBAVEZE ZA POREZE

	31.12.2008.	31.12.2007.
Obaveze za porez na dodatu vrednost	112	78
Obaveze za druge poreze i doprinose	3.604	2.905
	3.716	2.983

33. OSTALE OBAVEZE

	31.12.2008.	31.12.2007.
Obaveze za bruto zarade	5	14
Obaveze prema dobavljačima	21.027	24.822
Primljeni avansi	3.271	2.914
Ostale obaveze	26.243	27.168
Razgraničene obaveze za obračunatu kamatu		
- u dinarima	4.824	3.803
- u stranoj valuti	28.889	10.171
Razgraničeni ostali prihodi u dinarima	18.564	12.926
	102.823	81.818

Ročnost finansijskih obaveza prema preostalom roku dospeća

OBAVEZE	Do mesec dana	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
31.decembar 2008.						
Transakcioni depoziti	1.583.982					1.583.982
Ostali depoziti	2.714.204	1.570.143	808.476	14.123	17	5.106.963
Primljeni krediti	20.642	40.669	60.926	3.145		125.382
Obaveze po osnovu kamata,naknada promene vrednosti derivata	19.691					19.691
Obaveze za poreze	3.716					3.716
Ostale obaveze	67.821	19.675	15.327			102.823
UKUPNO PASIVA	4.410.056	1.630.487	884.729	17.268	17	6.942.557

OBAVEZE	Do mesec dana	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
31.decembar 2007.						
Transakcioni depoziti	1.947.267					1.947.267
Ostali depoziti	2.584.987	1.095.950	538.351	21.726	1.404	4.242.418
Primljeni krediti			995	3.965	3.575	8.535
Obaveze po osnovu kamata,naknada i promene vrednosti derivata	13.067					13.067
Obaveze za poreze	2.983					2.983
Ostale obaveze	60.172	10.022	11.624			81.818
UKUPNO PASIVA	4.608.476	1.105.972	550.970	25.691	4.979	6.296.088

Ročnost finansijskih obaveza uključuje i svu obračunatu kamatu koja će biti isplaćena po dospećima.

34. REZERVISANJA

	Rezervisanja za suds.sporove	Rezerv.za gubit. po vanb.aktivi	Rezervisanja za penzije
Stanje 01.01.2008.godine	5.020	23.579	13.316
Isplaćeno u 2008.godini			2.779
Rezervisano u 2008.godini		119.063	
Ukinuto u 2008.godini		100.961	1.904
Stanje 31.12.2008.godine	5.020	41.681	8.633

Dugoročna rezervisanja se sastoje od rezervisanja za otpremnine za odlazak u penziju i jubilarne nagrade, obračunate u skladu sa MRS 19 (8.633 dinara) i rezervisanja za potencijalne obaveze po osnovu vanbilansne aktive (41.681 dinara) i izvršeno rezervisanje po sudskom sporu u iznosu od 5.020 dinara što ukupno iznosi 55.334 dinara

35. OBAVEZE IZ DOBITKA

Obaveze po osnovu tekućeg poreza iz dobiti u 2008. iznose 369 dinara.

36. ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE

a) Odložene poreske obaveze u iznosu od 48.201 dinara nastale su kao posledica razlike između poreske osnovice pojedinih sredstava i obaveza i iznosa tih sredstava u bilansu stanja. Odloženi porez je obračunat primenom poreske stope od 10%. Odložene poreske obaveze se odnose na razlike između vrednosti sredstava u bilansu stanja i vrednosti koju priznaju poreski propisi koje imaju za rezultat različite iznose amortizacije u bilansu uspeha i poreskom bilansu.

b) Na dan 31. decembra 2008. godine Banka ima neiskorišćeni poreski kredit po osnovu ulaganja u osnovna sredstva u iznosu od 17.654 dinara. Na osnovu člana 32 Zakona o porezu na dobit preduzeća gubici ostvareni iz poslovnih, finansijskih i neposlovnih transakcija, utvrđeni u poreskom bilansu izuzev, onih iz kojih proizilaze kapitalni gubici i dobiti utvrđeni u skladu sa ovim zakonom, mogu se kotistiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od deset godina. Iz ranijih godina, kao i iz tekuće Banka ima neiskorišćeni gubitak po poreskom bilansu u iznosu od 1.134.183 dinara.

Banka je priznala odložena poreska sredstva po osnovu poreskih kredita po osnovu ulaganja u osnovna sredstva imajući u vidu da će ovaj poreski kredit biti iskorišćen. Rukovodstvo Banke procenjuje da nije verovatno da će poreski gubici biti iskorišćeni.

37. KAPITAL

Akcionarski kapital Banke formiran je inicijalnim ulozima akcionara i narednim emisijama novih akcija, kao i revalorizacijama do 31. decembra 2000. Akcionari imaju pravo upravljanja Bankom, kao i pravo učešća u raspodeli dobiti.

Stanje akcionarskog kapitala na dan 31.12.2008. g.

Broj akcija	Nominalna vrednost	Ukupno stanje
142.655	10.000,00	1.426.550.000,00

Stanje na dan 31.12.2008. g. iskazano po emisijama:

Broj akcija	Nominalna vr.	Ukupno	Seriya	CFI	ISIN
76.325	10.000,00	763.250.000,00	HA	ESVUFR	RS CREDE91642
1.145	10.000,00	11.450.000,00	KD	ESVUFR	RS CREDE91642
42.454	10.000,00	424.540.000,00	PR	ESVUFR	RS CREDE91642
69	10.000,00	690.000,00	DA	ESVUFR	RS CREDE91642
10.016	10.000,00	100.160.000,00	KE	ESVUFR	RS CREDE91642
12.646	10.000,00	126.460.000,00	MM	ESVUFR	RS CREDE91642
Ukupno 142.655	10.000,00	1.426.550.000,00			

Adekvatnost kapitala

U skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke, definisanim od strane NBS utvrđuje se način izračunavanja kapitala banke i pokazatelja adekvatnosti tog kapitala. Osnovni kapital banke definisan je pomenutom Odlukom i mora da iznosi najmanje 50% kapitala banke. Sledeća tabela prikazuje obračunate iznose osnovnog, dopunskog i ukupnog kapitala banke, kao i obračuna adekvatnosti kapitala.

	31.12.2008.	31.12.2007.
Osnovni kapital	766.612	1.369.062
Dopunski kapital	392.382	318.051
Ukupan osnovni i dopunski kapital	1.158.994	1.687.113
Odbitne stavke od kapitala – iznos posebne rezerve za procenjene gubitke koji nedostaje	245.682	310.442
Kapital	913.312	1.376.671
Ukupna rizična bilansna aktiva	5.222.223	3.905.776
Ukupna rizična vanbilansna aktiva	1.082.680	675.107
Ukupna otvorena devizna pozicija	64.808	201.703
Ukupna rizična aktiva	6.369.711	4.782.587
Adekvatnost kapitala	14,34%	28,79%

Banka je dužna da, radi stabilnosti i sigurnosti poslovanja, odnosno ispunjenja obaveza prema poveriocima, pokazatelj adekvatnosti svog kapitala održava na nivou koji nije niži od 12%. Ova obaveza je u saglasnosti sa koeficijentom ustanovljenim od strane Narodne banke Srbije, saglasno Bazelskoj konvenciji važećoj za sve banke.

Promene na kapitalu

	Stanje 01.01.2008.	Povećanje	Smanjenje	Stanje 31.12.2008.
Akcionarski kapital	1.426.550			1.426.550
Emisiona premija	276.191			276.191
Revalorizacione rezerve	318.051	74.331		392.382
Rezerve	3			3
Posebna rez. za procenjene gubit.	322.320		(310.442)	11.878
Nedostajući iznos rez. za pr. gubit.	(310.442)	310.442		0
Državni i drugi kapital	6.260			6.260
Akumulirana dobit/(gubitak)	(331.938)	(615.924)		(947.862)
Nerasporedjeni dobitak u ranijim godinama		87		87
Sopstvene akcije	(70)	70		0
Ukupno	1.706.925	(230.994)	(310.442)	1.165.489

Dopunski kapital iznosi dinara 392.382, a čine ga revalorizacione rezerve hartija raspoloživih za prodaju i udela, dinara 4.099 i revalorizacione rezerve osnovnih sredstava, dinara 388.283.

Povećanje revalorizacionih rezervi od 74.331 dinara rezultat je efekta revalorizacije osnovnih sredstava od 120.247 dinara koji je umanjeno za 10%, dinara 12.024, po osnovu odloženih poreskih obaveza, kao i smanjenja za prenos revalorizacione rezerve prodatog osnovnog sredstva od 87 dinara na nerasporedjenu dobit, što daje ukupno povećanje od 108.135 dinara i smanjenja od dinara 33.804, koje se odnosi na uskladjivanje učešća u kapitalu i hartija raspoloživih za prodaju sa tržišnom vrednošću.

U toku 2008. godine Banka je prodala stečene sopstvene akcije u iznosu od 70 dinara .

Gubitak iz redovnog poslovanja u 2008. godini iznosi 619.806 dinara, koji korigovan za obavezu po osnovu tekućeg poreza iz dobiti, dinara 369 i persalda gubitaka i dobitaka po osnovu odloženih poreskih sredstava i obaveza od 4.251 dinar, konačno iznosi 615.924 dinara.

U 2007. godini razliku između obračunate rezerve za procenjene gubitke i ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama, obračunatih u skladu sa upustvima NBS, u iznosu od 322.320 dinara Banka je evidentirala na posebnom računu u okviru rezervi iz dobiti, a na teret nedostajućeg iznosa rezervi iz dobiti evidentirano je dinara 310.442.

U 2008.godini u skladu sa važećim Pravilnikom o Kontnom okviru i sadržini računa u Kontnom okviru za banke Banka je isknjižila iz poslovnih knjiga nedostajući iznos rezervi iz dobiti, a shodno Odluci Narodne banke Srbije o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki, utvrđena razlika iznosa posebne rezerve za procenjene gubitke obračunate u skladu sa navedenom odlukom i iznosa ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama koji su obračunati u skladu sa interno usvojenom metodologijom, dinara 245.682, predstavlja nedostajući iznos rezervi za procenjene gubitke i čini odbitnu stavku za obračun kapitala u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala.

Zarada po akciji – osnovna zarada po akciji na bazi gubitka od 615.923.482,20 dinara i prosečnog broja akcija u 2008.godini od 142.652 iznosi dinara 4.317,66.

38. SREDSTVA PO POSLOVIMA U IME I ZA RAČUN TREĆIH LICA

	31.12.2008.	31.12.2007.
Sredstva po poslovima u ime i za račun trećih lica	22.479	24.040

Sredstva po poslovima u ime i za račun trećih lica sastoje se od sredstava primljenih od poverilaca za kreditiranje komitenata i gradjana. Najveći deo poslova u ime iza račun u iznosu od dinara 19.564 odnosi se na kreditiranje podsticanja poljoprivredne proizvodnje iz sredstava Ministarstva poljoprivrede Republike Srbije.

39. PREUZETE I POTENCIJALNE OBAVEZE

a) Garancije i ostale preuzete i potencijalne obaveze

	31.12.2008.	31.12.2007.
Plative garancije		
- u dinarima	663.298	618.190
- u stranoj valuti	22.323	50.090
Činidbene garancije		
- u dinarima	134.208	159.710
- u stranoj valuti	16.369	17.537
Nepokriveni akreditivi u stranoj valuti	51.584	13.566
Akcepti i avali menica u dinarima	180.697	236.855
Preuzete neopozive obaveze		
- neiskorišćeni okvirni krediti	319.457	232.872
- u dinarima	302.528	212.073
- u stranoj valuti	16.929	20.799
- neiskorišćeni minusi po tekućim računima	175.236	160.933
- neiskorišćeni limiti po kreditnim karticama	166.674	116.275
	1.729.846	1.606.028

b) Ročnost vanbilansne evidencije

	Nepovučene kreditne olakšice	Garancije	Nepokriveni akreditivi	Avali	Ukupno
31.decembar 2008.					
Do jedne godine	620.359	98.512	51.584	27.127	797.582
Od 1-5 godina	41.008	737.686		153.570	932.264
	661.367	836.198	51.584	180.697	1.729.846
31.decembar 2007.					
Do jedne godine	497.589	636.240	13.566	90.822	1.238.217
Od 1-5 godina	12.491	209.287		146.033	367.811
	510.080	845.527	13.566	236.855	1.606.028

c) Druge vanbilansne pozicije

U okviru druge vanbilansne pozicije u iznosu od 6.350.514 dinara najveći iznos od 6.263.273 dinara odnosi se na obveznice po osnovu obaveza za izmirenje stare devizne štednje.

d) Sudski sporovi

Pred nadležnim Sudovima za naplatu potraživanja Banka ima

- 37 predmeta za naplatu potraživanja Banke koja su obezbeđena založnim pravom- hipotekom.

Ukupna potraživanja Banke po plasmanima obezbeđenim hipotekom na dan 31.12.2008.god. iznose 59.995 dinara i 28.348,29 Eura sa pripadajućom kamatom za svaki pojedinačni plasman od dana utuženja do isplate.

Procenjuje se da bi ishodi navedenih sporova u najvećem delu mogli biti izvesni za Banku i da bi Banka mogla naplatiti oko 54.715.791,03 dinara i 28.348,29 Eura sa pripadajućom kamatom za svaki pojedinačni plasman od dana utuženja do isplate.

- 53 predmeta za naplatu potraživanja koja nisu obezbeđena založnim pravom-hipotekom već su dužnici utuženi na osnovu verodostojne isprave.

Ukupna potraživanja po ovim plasmanima su na dan 31.12.2008.godine 111.586.676,12 dinara i 292.794,74 Eura sa pripadajućom kamatom za svaki pojedinačni plasman od dana utuženja do isplate.

Iako će Banka u najvećem delu okončati sporove u svoju korist naplata ostaje nezvesna jer dužnici nemaju imovinu ili su brisani iz sudskog registra pa se očekuje naplata od oko 40.382.448,65 dinara sa pripadajućom kamatom za svaki pojedinačni plasman od dana utuženja do isplate

- 392 predmeta po potraživanjima od fizičkih lica po osnovu minusa po tekućim računima, kreditnim karticama i potrošačkim kreditima

Ukupna potraživanja Banke po plasmanima fizičkim licima na dan 31.12.2008.god. iznose 12.500.172,11 dinara sa pripadajućom kamatom za svaki pojedinačni plasman od dana utuženja do isplate.

Procenjuje se da bi ishodi navedenih sporova u najvećem delu mogli biti izvesni za Banku i da bi Banka mogla naplatiti oko 8.300.000,00 dinara sa pripadajućom kamatom za svaki pojedinačni plasman od dana utuženja do isplate.

Banka ima 41 spor po kojima je tužena i očekuje se da bi mogla da pretrpi štetu za oko 3.500.000,00 dinara.

40. USAGLAŠENOST SA ZAKONSKIM PROPISIMA

Banka je dužna da svoje poslovanje obavlja u skladu sa propisanim odnosima utvrdjenim Zakonom o bankama, odnosno u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala i Odlukom o upravljanju rizicima. Na dan 31. decembra 2008. godine, Banka je ostvarila sledeće pokazatelje poslovanja saglasno regulativi Narodne banke Srbije:

Pokazatelj poslovanja	Ostvareno	Propisano
Pokazatelj adekvatnosti kapitala	14,34%	min. 12%
Pokazatelj trajnih ulaganja	106,09%	max. 60%
Izloženost prema licima povezanim sa Bankom	12,13%	max. 20%
Zbir velikih izloženosti Banke	97,99%	max. 400%
Pokazatelj deviznog rizika	7,10%	max. 20%
Mesečni pokazatelj likvidnosti za decembar	1,75	min. 1
KAPITAL	10.308.149,78 EUR	10.000.000 EUR

Sa 31.12.2008.godine svi propisani pokazatelji Odlukom NBS su uskladjeni izuzev pokazatelja ukupnih ulaganja Banke u lica koja nisu u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva, gde je iskazano prekoračenje od 46,09%.

Na iskazano prekoračenje uticalo je smanjenje kapitala, povećanje vrednosti osnovnih sredstava i povećanje stečenih akcija radi njihove dalje prodaje koje su starije od šest meseci.

Smanjenje kapitala u odnosu na 31.decembar 2007.godine iznosi dinara 463.359.

Na povećanje osnovnih sredstava najvećim delom uticao je efekat sprovedenog uskladjivanja tržišne vrednosti objekata u vlasništvu Banke sa knjigovodstvenom vrednošću, saglasno MRS 16 i po tom osnovu povećanjem vrednosti osnovnih sredstava za dinara 120.247, nova ulaganja u osnovna sredstva izvršena u skladu sa planiranim nivoom, a u visini obračunate amortizacije osnovnih sredstava (obračunata amortizacija dinara 41.894, nova ulaganja 21.413 dinara, 51,1%), što sa izvršenom amortizacijom i prodajom osnovnih sredstava u toku godine od dinara 927, daje ukupno povećanje od dinara 98.839.

U 2008.godini izvršena su nova ulaganja u visini od dinara 4.306 za opremanje novootvorenih organizacionih delova, za kupovinu automobila, dinara 4.108, za znavljanje i kupovinu nove računarske opreme, dinara 10.113, i ostale opreme, dinara 2.886.

Povećanje stečenih akcija radi njihove dalje prodaje koje su starije od šest meseci u odnosu na 31.decembar 2007.godine iznosi dinara 11.001.

Ukupan negativan efekat na pokazatelj ulaganja Banke u lica koja nisu u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva iznosi dinara 573.199. Imajući ovo u vidu na prekoračenje pokazatelja trajnih ulaganja od 46,09% najveći uticaj je imalo smanjenje kapitala, 37,26%, povećanje osnovnih sredstava, 7,95% i povećanje hartija 0,88%.

Uskladjivanje pokazatelja ulaganja obezbediće se u 2009.godini prodajom objekata u vlasništvu Banke na području Smedereva i Trstenika u vrednosti od dinara 127.802 i dokapitalizacijom u visini od najmanje 700 miliona dinara.

41. RIZIK LIKVIDNOSTI

	Do	Od 1 do	Od 3 do	Od 1 do	Preko	Ukupno
	meseć	3 meseca	12 meseci	5 godina	5 godina	
	dana					

AKTIVA

Gotovina i gotovinski ekvivalenti	1.357.519				3.590	1.361.109
Opozivi depoziti i krediti	1.306.400					1.306.400
Potraživanja po osnovu kamata, naknada, prodaje, promene fer vrednosti derivata i druga potraživanja	45.143					45.143
Dati krediti i depoziti	413.447	597.922	1.367.388	483.541	216.348	3.078.646
Hartije od vrednosti (bez sopstvenih akcija)	163.243	64.171	971			228.385
Udeli (učesća)					1.420	1.420
Ostali plasmani	607.207	21.576	87.289	45.938	6.323	768.333
Nematerijalna ulaganja					8.368	8.368
Osnovna sredstva i investicione nekretnine					957.461	957.461
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja						
Odložena poreska sredstva					17.654	17.654
Ostala sredstva	25.108	13.219	28.102			66.429
Gubitak iznad iznosa kapitala						
I UKUPNO AKTIVA	3.918.067	696.888	1.483.750	529.479	1.211.164	7.839.348

	Do	Od 1 do	Od 3 do	Od 1 do	Preko	Ukupno
	meseć	3 meseca	12 meseci	5 godina	5 godina	
	dana					

PASIVA

Transakcioni depoziti	1.547.392					1.547.392
Ostali depoziti	2.542.108	1.463.707	754.508	13.500	17	4.773.840
Primljeni krediti	19.977	39.378	60.039	3.099		122.493
Obaveze po osnovu hartija od vrednosti						
Obaveze po osnovu kamata, naknada i promene vrednosti derivata	19.691					19.691
Rezervisanja	41.702	42	5.206	998	7.386	55.334
Obaveze za poreze	3.716					3.716
Obaveze iz dobitka		369				369
Obaveze po osnovu sredstava namenjenih prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja						
Odložene poreske obaveze					48.201	48.201
Ostale obaveze	67.821	19.675	15.327			102.823
Kapital					1.165.489	1.165.489
II UKUPNO PASIVA	4.242.407	1.523.171	835.080	17.597	1.221.093	7.839.348
Neusklađenost (I-II)	-.324.340	-826.283	648.670	511.882	-9.929	0
Neusklađenost 2007.godine	414.479	-655.633	429.954	461.498	-650.298	0

42. RIZIK OD PROMENE KAMATNIH STOPA

**IZLOŽENOST BANKE RIZIKU PROMENE KAMATNIH STOPA
SA STANJEM NA DAN 31.12.2008.GODINE**

	Do	Od 1 do	Od 3 do	Od 1 do	Preko	Nekamato-	Ukupno
	meseć	Od 1 do	Od 3 do	Od 1 do	Preko		
	dana	3 meseca	12 meseci	5 godina	5 godina	nosno	
AKTIVA							
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	795.657				3.590	561.862	1.361.109
Opozivi depoziti i krediti	507.652					798.748	1.306.400
Potraživanja po osnovu kamata, naknada, prodaje, promene fer vrednosti derivata i druga potraživanja	45.143						45.143
Dati krediti i depoziti	407.912	597.922	1.367.388	483.541	216.348	5.535	3.078.646
Hartije od vrednosti (bez sopstvenih akcija)	36.271	64.171	971			126.972	228.385
Udeli (učesća)						1.420	1.420
Ostali plasmani	584.070	21.576	87.289	45.938	6.323	23.137	768.333
Nematerijalna ulaganja						8.368	8.368
Osnovna sredstva i investicione nekretnine						957.461	957.461
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja							
Odložena poreska sredstva						17.654	17.654
Ostala sredstva						66.429	66.429
Gubitak iznad iznosa kapitala							
I UKUPNO AKTIVA	2.376.705	683.669	1.455.648	529.479	226.261	2.567.586	7.739.348

	Do	Od 1 do	Od 3 do	Od 1 do	Preko	Nekamato-	Ukupno
	meseć	Od 1 do	Od 3 do	Od 1 do	Preko		
	dana	3 meseca	12 meseci	5 godina	5 godina	nosno	
PASIVA							
Transakcioni depoziti	501.232					1.046.160	1.547.392
Ostali depoziti	2.357.486	1.458.031	739.292	8.536		210.375	4.773.840
Primljeni krediti	19.689	39.378	60.039	2.914		473	122.493
Obaveze po osnovu hartija od vrednosti							
Obaveze po osnovu kamata, naknada i promene vrednosti derivata						19.691	19.691
Rezervisanja						55.334	55.334
Obaveze za poreze						3.716	3.716
Obaveze iz dobitka						369	369
Obaveze po osnovu sredstava namenjenih prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja							
Odložene poreske obaveze						48.201	48.201
Ostale obaveze						102.823	102.823
Kapital						1.165.489	1.165.489
II UKUPNO PASIVA	2.878.407	1.497.409	799.331	11.450		2.652.751	7.839.348
Neusklađenost (I-II)	-501.702	-813.740	656.317	518.029	226.261	-85.165	0
Neusklađenost 2007..godine	-41.125	-636.407	431.141	429.376	143.586	-326.571	0

Analiza osetljivosti (rizik od promene kamatnih stopa)	2008	Neto efekat od kretanja kam. stopa	
		0,5	-0,5
Opozivi depoziti i krediti	450.000		
Potraživanja za kamate			
Dati krediti i depoziti	866.308		
HOV			
Udeli			
Ostali plasmani			
Ostala sredstva			
UKUPNO AKTIVA	1.316.308	6.582	-6.582

Ostali depoziti	1.252.199		
Primljeni krediti			
Obaveze po osnovu kamata, naknada i promene vrednosti derivata			
Obaveze za poreze			
Ostale obaveze			
UKUPNO PASIVA	1.252.199	6.261	-6.261
Neto disparitet koji zavisi od kamatnih stopa			
31.decembar 2008	64.109	321	-321
31.decembar 2007	877.301	4.387	-4.387

43. RIZIK PROMENE KURSA VALUTA

Naredna tabela prikazuje neto deviznu poziciju sredstava i obaveza Banke na dan 31. decembra 2008. godine:

	USD	EUR	Ostale valute	Ukupno strane valute	RSD	Ukupno
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	18.762	218.889	103.525	341.176	1.019.933	1.361.109
Opozivi depoziti i krediti	194.990	611.410		806.400	500.000	1.306.400
Potraživanja po osnovu kamata , naknada, prodaje, promene fer vrednosti derivata i druga potraživanja	683	10.355	115	11.153	33.990	45.143
Dati krediti i depoziti	107.143	1.397.064	3.991	1.508.198	1.570.448	3.078.646
Hartije od vrednosti (bez sopstvenih akcija)		52.911		52.911	175.474	228.385
Udeli (učešća)					1.420	1.420
Ostali plasmani	2.019	526.416	62.695	591.130	177.203	768.333
Nematerijalna ulaganja					8.368	8.368
Osnovna sredstva i investicione nekretnine					957.461	957.461
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja					0	
Odložena poreska sredstva					17.654	17.654
Ostala sredstva	88	9.270	132	9.490	56.939	66.429
Gubitak iznad iznosa kapitala					0	
UKUPNO AKTIVA	323.685	2.826.315	170.458	3.320.458	4.518.890	7.839.348

Transakcioni depoziti	15.967	252.192	8.372	276.531	1.270.861	1.547.392
Ostali depoziti	286.809	2.394.690	212.342	2.893.841	1.879.999	4.773.840
Primljeni krediti	195	118.198		118.393	4.100	122.493
Obaveze po osnovu hartija od vrednosti						
Obaveze po osnovu kamata,naknada i promene vrednosti derivata	61	245		306	19.385	19.691
Rezervisanja					55.334	55.334
Obaveze za poreze					3.716	3.716
Obaveze iz dobitka					369	369
Obaveze po osnovu sredstava namenjenih prodaji i sredstava poslovanja koje se obustavlja					0	
Odložene poreske obaveze					48.201	48.201
Ostale obaveze	5.709	34.659	3.276	43.644	59.179	102.823
Kapital					1.165.489	1.165.489
UKUPNO PASIVA	308.741	2.799.984	223.990	3.332.715	4.506.633	7.839.348
NEUSKLADJENOST	14.944	26.331	-53.532	-12.257	12157	0
NEUSKLADJENOST 2007. g.	28.662	1.081.071	14.274	1.124.007	-1.124.007	0

Na dan 31.decembra 2008.godine krediti i ostali plasmani u dinarima za koje je ugovorena zaštita od rizika vezivanjem za kurs dinara u odnosu na strane valute iznosili su 890.338 dinara i prikazani su u okviru deviznog podbilansa.Obaveze sa valutnom klauzulom od dinara 213.845 takodje su prikazane u okviru deviznog podbilansa.

Analiza osetljivosti (devizni rizik)	Ukupno strane valute	Promena u kursu 10%	Promena u kursu -10%
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	341.176	375.294	307.058
Opozivi depoziti i krediti	806.400	887.040	725.760
Potraživanja po osnovu kamata , naknada, prodaje, promene fer vrednosti derivata i druga potraživanja	11.153	12.268	10.278
Dati krediti i depoziti	1.508.198	1.659.018	1.432.875
Hartije od vrednosti (bez sopstvenih akcija)	52.911	58.202	47.620
Ostali plasmani	591.130	650.243	533.996
Ostala sredstva	9.490	10.439	8.923
UKUPNO AKTIVA	3.320.458	3.652.504	3.066.510
Transakcioni depoziti	276.531	304.184	248.878
Ostali depoziti	2.893.841	3.183.225	2.604.457
Primljeni krediti	118.393	130.232	106.554
Obaveze po osnovu kamata,naknada i promene vrednosti derivata	306	337	275
Ostale obaveze	43.644	48.009	39.280
UKUPNO PASIVA	3.332.715	3.665.987	2.999.444
NEUSKLADJENOST	-12.257	-13.483	67.066
NEUSKLADJENOST 2007. g.	1.124.007	1.236.408	1.106.885

44. DEVIZNI KURSEVI

Devizni kursevi utvrđeni na međubankarskom sastanku deviznog tržišta primenjeni za preračun pozicija bilansa stanja u dinare na dan 31. decembra 2008. godine za pojedine glavne valute su:

	U dinarima
USD	62,9000
EUR	88,6010
CHF	59,4040

45. ODNOSI SA POVEZANIM LICIMA

45.a Potraživanja od povezanih lica

<u>Povezana lica</u>	<u>Stanje na dan 31.12.2008.</u>
1. Članovi Upravnog odbora, Izvršnog odbora i zaposleni u Banci	69.455
2. Povezana pravna lica	41.348

Angažovanja Banke prema navedenim licima izvršena su u skladu sa važećom Poslovnom politikom Banke.

45.b Zarade rukovodstva

Ukupna primanja rukovodstva – članova Upravnog i Izvršnog odbora u 2008. godini iznose

- bruto	10.241
- neto	7.215

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskih izveštaja

S. Grbović

Zakonski zastupnik Banke

M. Bošković

J. Mačužić